

378.6000
6.7000
20.6

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ และความคงทนในการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์
กับการสอนตามคู่มือครู

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

สุภาพร จิตรเอื้อตระกูล

22 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร

ปริญญามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

378.6000

177602

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ และความคงทนในการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์
กับการสอนตามคู่มือครู

บทคัดย่อ
ของ
สุภาพร จิตรเอื้อตระกูล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2532

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความ
คงทนในการเรียนรู้ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบ
โรเซนไชน์ และเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 ของ
โรงเรียนวัดท่าโบสถ์ อำเภอนาคู จังหวัดชัยนาท จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน
และกลุ่มควบคุม 20 คน นักเรียนกลุ่มทดลองสอนโดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ ส่วนกลุ่มควบคุม
สอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ ใช้เวลาทำการสอน กลุ่มละ 40 คน คาบละ 20
นาที เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ทำการสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ความ
เชื่อมั่น .83) ทั้งไว้ 2 สัปดาห์ สอบอีกครั้งหนึ่งโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดิม นำข้อมูล
ที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ t-test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่ม
ทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความคงทนในการเรียนรู้ของ
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A STUDY OF PRATHOM SUKSA IV STUDENTS' ACHIEVEMENT AND RETENTION
IN LEARNING THAI LANGUAGE THROUGH ROSENSHINE INSTRUCTION AND
THROUGH THE TEACHING METHOD IN THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT

BY

SUPARPORN JITUATRAKUL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1989

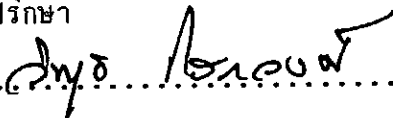
The purposes of this study was to compare the Prathom Suksa IV Students' achievement and to compare retention in learning Thai between the Rosenshine Instruction and the teaching method in the Teacher's manual.

The subjects of this experimental were 40 Prathom Suksa IV students at Wat Tha bost school, Amphor Hunkha, Changwat Chainat, who studied in the second semester of Academic Year 1988. The subjects were assigned to the experimental group and control group, of 20 students. Each group was taught for 40 periods, of twenty minutes. At the end of this experiment, the students in two groups were given an achievement test, and the same test was given again as two week later for retention. Collected data were analyze by t-test.

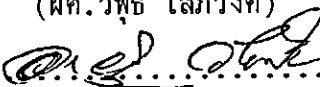
The results of this study were summarize that the achievement of the experimental and control groups were not significantly different. The retention of the experimental and control group were statistically different at the .01 level of significantly.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

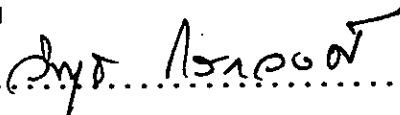
.... ประธาน

(ผศ. วิฑูร โสภางค์)

.... กรรมการ

(อ. อวรุท วัฒนสิน)

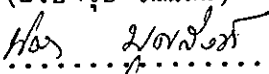
คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน

(ผศ. วิฑูร โสภางค์)

.... กรรมการ

(อ. อวรุท วัฒนสิน)

.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อ. นิตยา บุญสิงห์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ ..7.. เดือน ..มิถุนายน.. พ.ศ. 2532

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไข
ข้อบกพร่องเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์วิพุธ โสภวงษ์ และอาจารย์อาวุธ วัฒนสิน ซึ่ง
ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา และตรวจแผน
การสอน อาจารย์นิศยา บุญสิงห์ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม

ขอขอบพระคุณอาจารย์นวลจันทร์ นิเทศวิทย์ ที่กรุณาตรวจแบบทดสอบและให้คำแนะนำ
อาจารย์มานิต เร่งเทียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าผาฉะพนา อาจารย์นันทรา คงสุตาวงศ์
อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเขื่อนเจ้าพระยา ที่กรุณาอำนวยความสะดวกในการทดลองเครื่องมือ
อาจารย์การะเวก บัณฑิต อาจารย์ใหญ่วัดท่าโบสถ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวก
ในการเก็บข้อมูล

ขอบคุณ คุณสมศักดิ์ จิตรเอื้อตระกูล ที่ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการศึกษา
ของผู้วิจัยตลอดมา ขอขอบคุณสำเนา ศรีบุญแก้ว คุณวชิรณี วงศ์ศิริอานวย และเพื่อน ๆ ที่
เอื้ออาทร เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยอยู่เสมอ

ความดีและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดามารดา
และครูอาจารย์ ซึ่งได้อบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

สุภาพร จิตรเอื้อตระกูล

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	✓ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนแบบโรเทนไฮน์	9
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู	19
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคงทนในการเรียนรู้	20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู	24
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคงทนในการเรียนรู้	25
	✓สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	27
3	✓วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	28
	✓กลุ่มตัวอย่าง	28
	✓เครื่องมือ และการสร้างเครื่องมือ	28
	การดำเนินการทดลอง	32
	การวิเคราะห์ข้อมูล	35
	✓สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	41
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	41
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	41
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	42
กลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	42
การดำเนินการทดลอง	43
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
✓สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	43
✓อภิปรายผล	43
ข้อเสนอแนะ	45

บรรณานุกรม	47
------------------	----

ภาคผนวก	52
---------------	----

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการทดลอง	33
2 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่ม ทดลอง และกลุ่มควบคุม	39
3 แสดงการเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนกลุ่ม ทดลอง และกลุ่มควบคุม	40

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในสังคมไทยปัจจุบัน เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ถ่ายทอดความคิด ทำความเข้าใจกันของคนในสังคมแล้ว ยังแสดงถึงเอกลักษณ์ และควมมีวัฒนธรรมของชนในชาติด้วย บุญเหลือ เทพยสุวรรณ กล่าวว่า "... ชาติต้องมีภาษาของตนเอง จะใช้ภาษาของคนอื่นในการติดต่อราชการ และในกิจการใหญ่ ๆ ของชาติอย่างไรได้ การขาดภาษาเป็นการขาดเอกลักษณ์ที่สำคัญอย่างยิ่ง การมีภาษาของตนเองใช้ในกิจการของคน ทำให้คนในชาติสำนึกว่า แต่ละคนเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของชาติตน" (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. 2523 : 2)

นอกจากคนไทยทุกคนจะต้องใช้ภาษาไทยแล้ว ยังจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเราเป็นเจ้าของภาษา และอีกประการหนึ่ง การมีความสามารถในการใช้ภาษา จะทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการปฏิบัติกิจการหลาย ๆ อย่าง สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ กล่าวว่า "ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่คนไทยทุกคน จะต้องใช้ในการติดต่อสื่อสารและใช้ในการศึกษาค้นคว้า หาความรู้ต่าง ๆ ฉะนั้น การใช้ภาษาให้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับคนไทยทุกคน (สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์. 2523 : คำนำ) และความสามารถในการใช้ภาษาของบุคคล มีส่วนช่วยให้บุคคลมีบุคลิกภาพดีขึ้น ช่วยปรับปรุงตนเองให้เข้ากับผู้อื่นง่ายขึ้น และช่วยให้บุคคลนั้นมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตได้ (สุปรียา มาลากาญจน์. 2527 : 1)

การที่บุคคลจะสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องได้รับการเรียนรู้และฝึกทักษะ ตั้งแต่ในระดับประถมศึกษา เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ และพัฒนาความ

สามารถในการใช้ภาษา ให้ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และอย่างเป็นอัตโนมัติ ซึ่งหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้กำหนดไว้ว่า

การเรียนภาษาไทย ควรเน้นสัมฤทธิ์ผลของทักษะ การเข้าใจภาษา คือ การฟัง การอ่าน และทักษะการใช้ภาษา คือ การพูด การเขียน จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ สื่อความคิด ความเข้าใจ แสวงหาความรู้ และมีเหตุผล เพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน อันจะนำไปสู่ชีวิตที่ผาสุกในสังคมตามระบอบประชาธิปไตย (กรมวิชาการ. 2520 : 9)

ผลการเรียน การสอนภาษาไทยเท่าที่ผ่านมาและเป็นอยู่ ไม่ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากอุปสรรคหลายประการ เช่น พื้นความรู้ภาษาไทยของนักเรียนแตกต่างกัน จำนวนนักเรียนในชั้นมีมากเกินไป เนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีมากเกินไป ครูขาดอุปกรณ์การสอน และความรู้เกี่ยวกับการวัดผล เป็นต้น แต่อุปสรรคที่มีความสำคัญมากก็คือ วิธีสอนของครู (อารีย์ เจริญพจน์. 2521 : 1) เพราะครูมักสอนโดยวิธีบรรยาย ซึ่งครูเป็นผู้แสดงคนเดียว นักเรียนไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ไม่มีโอกาสแสดงออก หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนเท่าที่ควร (ศิริภาณุจน์ โกศล. 2521 : 60) ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมักจะจัดให้ผู้เรียนเรียนไปพร้อม ๆ กัน โดยไม่คำนึงถึงความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่แตกต่างกันของนักเรียน ซึ่ง พรรณี ช.เจนติ มีความเห็นว่า เด็กแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน มีความสนใจต่าง ๆ กัน จึงควรที่จะจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สนองรูปแบบการคิดที่แตกต่างกันของนักเรียน (พรรณี ช.เจนติ. 2528 : 26, 143) ด้วยเหตุนี้ สภาพการเรียนการสอนภาษาไทย จึงควรได้รับการปรับปรุงในเรื่องวิธีสอนของครูมากที่สุด (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. 2520 : 11)

วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ เป็นวิธีสอนที่สอนที่ บารัก โรเซนไชน์ ได้นำขั้นตอน วิธีการสอน ที่ผ่านการวิจัยแล้วว่ามีประสิทธิภาพ มาสังเคราะห์ขึ้นเพื่อแก้ปัญหาของนักเรียนที่เรียนช้า เพื่อใช้สอนให้เหมาะกับสภาพความแตกต่างกันของเด็กแต่ละคน เพราะวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ แบ่งเนื้อหาในการสอนออกเป็นขั้นตอนสั้น ๆ ที่สามารถยึดหยุ่นให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน และ

และย้อนกลับไปสอนซ้ำได้เฉพาะตอนที่นักเรียนไม่เข้าใจ ซึ่งครูสามารถนำไปใช้ได้ทันทีที่พบเรียนนั้นยาก หรือมีเนื้อหาที่ต้องเรียงลำดับชั้น ซึ่งชั้นสูงต้องอาศัยความเข้าใจในชั้นต้น ๆ เป็นพื้นฐาน เป็นวิธีสอนที่ครูเริ่มต้น แล้วนักเรียนมีส่วนร่วมทีละนิด จนสุดท้ายนักเรียนสามารถทำได้ตามลำพัง โดยที่ครูไม่ต้องช่วย ทำให้สามารถฝึกทักษะ จนใช้ได้อย่างเป็นอัตโนมัติ (สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2530 : 3 - 6)

ด้วยเหตุที่การสอนวิชาภาษาไทยในระดับประถมศึกษา ต้องสอนให้ผู้เรียนเกิดความคิดมี วิจารณ์ญา สามารถเลือกใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ แล้วยังต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษามาก ๆ จนสามารถใช้ได้อย่างเป็นอัตโนมัติ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ เหมาะที่จะนำมาทดลองสอน เพราะวิธีสอนแบบนี้เน้นการฝึกให้เกิดทักษะ และรู้จักคิดอยู่เสมอ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและสามารถนำไปใช้เป็นพื้นฐานการศึกษาในระดับสูงขึ้นได้ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ เพื่อเปรียบเทียบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ที่ได้จากวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ สูงกว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ที่ได้จากการสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการหรือไม่ ซึ่งถ้าผลการทดลองปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้ ที่ได้จากการสอนตามวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ สูงกว่าการสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ ก็จะเป็นแนวทางให้ครู นำวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ ไปใช้เป็นวิธีสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และเรียนจากการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

2. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และเรียนจากการสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบว่าระหว่างวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และวิธีสอนตามคู่มือครูวิชาภาษาไทย วิธีสอนแบบใดให้ผลสัมฤทธิ์ และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยได้มากกว่ากัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับครูผู้สอนในการตัดสินใจเลือกวิธีสอนได้ถูกต้อง
2. ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในการปรับปรุงการเรียน การสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะช่วยให้ ผู้บริหาร ผู้นิเทศการสอนใช้เป็นแนวทางในการ ปรับปรุงวิธีสอน การนิเทศ และติดตามผลการสอนภาษาไทยของครู

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าโบสถ์ สำนักงานการ ประถมศึกษา อำเภอดอนตาล จังหวัดชัยนาท จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531
2. ระยะเวลาในการทดลอง กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 40 คาบ คาบละ 20 นาที สอนสัปดาห์ละ 15 คาบ เป็นเวลา 3 สัปดาห์ โดยทำการทดลอง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531
3. เนื้อหาที่ใช้ทดลอง เป็นเนื้อหาวิชากลุ่มทักษะภาษาไทย ในบทที่ 10, 11 ตาม หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยใช้เนื้อหาเดียวกันทำการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุม ดังนี้

- 3.1 บทที่ 10 เรื่อง กนังเงาะน้อย
- 3.2 บทที่ 11 เรื่อง ลูกกวางคัมภักย์
- 4. ตัวแปรที่จะศึกษาค้นคว้า
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอน 2 แบบ
 - 4.1.1 การสอนโดยวิธีสอนแบบโรเซนไฮน์
 - 4.1.2 การสอนโดยวิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย
 - 4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 - 4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
 - 4.2.2 ความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิธีสอนแบบโรเซนไฮน์

วิธีสอนแบบโรเซนไฮน์ เป็นวิธีสอนที่แบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนสั้น ๆ หลาย ๆ ตอน แต่ละตอนควรมีสิ่งที่ต้องการเน้นเพียงความคิดเดียว การสอนแต่ละตอนเมื่อจบแล้ว ครูต้องตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนก่อนจะเริ่มสอนตอนต่อไป และเมื่อมีการฝึกปฏิบัติ ครูจะต้องตรวจสอบความเข้าใจและความถูกต้องในการปฏิบัติของนักเรียนตลอดเวลาเพื่อแก้ไข และถ้าเห็นว่านักเรียนไม่เข้าใจตอนใด ครูสามารถกลับมาสอนเฉพาะเนื้อหาตอนสั้น ๆ นั้นซ้ำได้อีกเท่าที่ต้องการ วิธีสอนแบบโรเซนไฮน์ แบ่งเป็น 6 ขั้นตอนในการสอนแต่ละครั้ง คือ

ขั้นที่ 1 การทบทวนประจำวัน (Daily review)

เริ่มต้นการสอนด้วยการทบทวน ทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว ตรวจสอบการบ้าน ทบทวนความรู้พื้นฐาน หรือสอนสิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนบทเรียนใหม่

ขั้นที่ 2 สอนเนื้อหาบทเรียนใหม่ (Presenting new material)

ในการสอนบทเรียนใหม่ ครูจะต้องใช้เวลาในการอธิบาย และให้ตัวอย่างมากพอที่จะทำให้เด็กปฏิบัติเองได้ มีวิธีสอนตามขั้นตอนดังนี้

2.1 แจกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.2 ให้หัวข้อย่อๆ แก่โครงเนื้อหาที่จะสอน

2.3 สอนตามลำดับเนื้อหา เป็นขั้นตอนสั้น ๆ และตรวจดูความเข้าใจของนักเรียน ทุกครั้งก่อนจะเริ่มสอนตอนต่อไป การสอนจะต้องใช้ภาษาชัดเจน เหมาะกับพัฒนาการของเด็ก ให้ตัวอย่างมาก ๆ ทั้งทางบวกและทางลบ ไม่ออกนอกเรื่อง

ขั้นที่ 3 ให้มีการปฏิบัติโดยครูชี้แนะ (Conducting guided practice)

หลังจากจบตอนสั้น ๆ ที่สอนแล้ว ครูควรถามคำถามมาก ๆ หรือปฏิบัติโดยครูชี้แนะ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจ และรวบรวมความคิด ข้อมูลที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ขั้นต่อไป โดยเฉพาะส่งเสริมการจัดกระทำข้อมูล จากระดับความจำชั่วขณะไปสู่ความจำระยะยาว การช่วยกันตอบคำถาม และทำกิจกรรมจะช่วยให้เด็กมีโอกาสได้ฝึกมาก ๆ

ขั้นที่ 4 ให้ทราบผลการปฏิบัติและดำเนินการแก้ไข (Provide feedback and correctives)

เมื่อนักเรียนฝึกปฏิบัติ ครูควรตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ถ้านักเรียนตอบถูกแต่ยังลังเลใจ ครูก็ให้การเสริมแรง แต่ถ้าตอบผิด ครูควรถามใหม่ให้ง่ายขึ้น หรือให้คำแนะนำ หรือกลับไปสอนตอนสั้น ๆ ที่เห็นสมควรใหม่ ไม่ปล่อยให้คำตอบลึกลงไปโดยไม่แก้ไข ให้เด็กมีโอกาสตอบถูกหรือทำถูกบ้าง เพื่อให้เกิดกำลังใจ และให้เด็กทราบผลการปฏิบัติ หรือผลการสอบเร็วที่สุด ก่อนที่ความอยากรู้อยากเห็นของเด็กจะจางหายไป คัดศึกษาเพิ่มเติมหรือสอบอีกครั้งเมื่อทราบว่าผลการสอนครั้งที่แล้วไปถึงเกณฑ์

ขั้นที่ 5 ให้เด็กฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ (Conduct independent practice)

ให้เด็กปฏิบัติเอง หรือทำแบบฝึกหัดเอง โดยครูไม่ต้องชี้แนะ ซึ่งเป็นกระบวนการ

ต่อเนื่องจากการฝึกปฏิบัติโดยมีครูชี้นำ ซึ่งครูต้องคอยควบคุมดูแล กระตุ้นให้เด็กเก่ง ช่วยเหลือ เด็กอ่อนฝึกจนถึงขั้นเรียนเกิน (Over learn)

ขั้นที่ 6 ทบทวนเป็นรายสัปดาห์ และรายเดือน (Weekly and Monthly review) ทุกต้นสัปดาห์ หรือต้นเดือน ครูทบทวนสิ่งที่เรียนมาในสัปดาห์ที่แล้ว หรือเดือนที่แล้ว

2. วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย หมายถึง การสอนภาษาไทยในกลุ่มควบคุม โดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับกลุ่มทดลอง ที่ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการสอนในคู่มือครูวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีขั้นตอนในการสอนดังนี้

1. นำเข้าสู่บทเรียน จะมีทั้งกิจกรรมให้ปฏิบัติ และกิจกรรมให้เลือกปฏิบัติ การสอนทุกครั้งมีการนำเข้าสู่บทเรียน โดยครูเลือกกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนให้เหมาะสมกับเรื่องราวที่จะสอน การนำเข้าสู่บทเรียนแต่ละครั้ง ใช้เวลา 5 - 10 นาที

2. สอนคำใหม่ คำใหม่แต่ละบทได้เรียงลำดับก่อนหลังไว้ตามเนื้อเรื่องการสอน คำใหม่จะมีทั้งการสอนอ่าน และสอนความหมาย ซึ่งครูควรสอนไปพร้อม ๆ กัน กิจกรรมในการสอนมีทั้งกิจกรรมเลือก กิจกรรมให้ปฏิบัติ ครูจะต้องสอน ส่วนกิจกรรมให้เลือกอาจใช้เป็นกิจกรรมเสริมทักษะ สำหรับนักเรียนที่ยังไม่เข้าใจ หรือนักเรียนที่เก่งและมีเวลาว่างพอเพียงในการทำกิจกรรมเหล่านี้

3. การสอนอ่านในใจ อาจแบ่งสอนเป็นตอน ๆ ตามความสามารถของนักเรียน และบอกจุดประสงค์ทุกครั้งเมื่อสอนอ่านในใจ มีการนำเรื่องด้วยการเตรียมคำถามจากเนื้อเรื่อง บอกเค้าโครง (ด้วยภาพ หรือบอกเล่า) มีเรื่องย่อให้รู้ก่อนเพื่อให้รู้จุดประสงค์ของการอ่าน จะทำให้การอ่านในใจได้ผลดี

4. การสรุปบทเรียน จะประกอบด้วยการอ่านในใจ และการอ่านออกเสียงกับทั้งกิจกรรมเสริมความเข้าใจ และทักษะ ครูควรจะสอน และทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย หมายถึง ความรู้ ความสามารถของนักเรียน ที่แสดงพฤติกรรมออกมา ตามจุดประสงค์ของเรื่องนั้น ๆ โดยวัดได้จากคะแนนของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจุดประสงค์ของแผนการสอน และให้ทำการทดลองหาคูณภาพแล้ว

4. ความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย หมายถึง ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการสอนโดยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และวิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ หลังจากที่ได้เว้นช่วงเวลาให้ผ่านไปนาน 2 สัปดาห์ ในการศึกษาครั้งนี้ วัดจากคะแนนของการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบโรเซนไฮน์
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคงทนในการเรียนรู้
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคงทนในการเรียนรู้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนแบบโรเซนไฮน์

วิธีสอนแบบโรเซนไฮน์ (Synthesis of Research on Explicit Teaching) เป็นวิธีสอนที่ นาร์ค โรเซนไฮน์ ได้ศึกษาและรวบรวม จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอน เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1974 และพบว่ากระบวนการสอนเนื้อหาวิชา หรือหลักในการฝึกทักษะที่มีประสิทธิภาพ มีลักษณะคล้าย ๆ กัน จึงสังเคราะห์ขึ้นเป็นวิชาสอน ซึ่งสรุปศักดิ์ หลาบมาลา เรียกว่า วิธีสอนแบบโรเซนไฮน์ (สรุปศักดิ์ หลาบมาลา. 2530 : 3 - 6)

วิธีสอนแบบนี้แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ซึ่งในแต่ละครั้งที่สอนก็จะสอนตามลำดับต่อไปนี้ (Rosenshine. 1936 : 60 - 69)

1. ทบทวนประจำวัน (Daily review)
2. สอนบทเรียนใหม่ (Presenting new material)
3. ฝึกปฏิบัติโดยครูชี้แนะ (Conducting guided practice)
4. ให้ทราบผลการปฏิบัติและดำเนินการแก้ไข (Provide Feedback and correctives)

5. ให้เด็กฝึกปฏิบัติอย่างอิสระ (Conducting independent practice)
6. ทบทวนรายสัปดาห์และรายเดือน

หลักการของการสอนแบบโรเซนไชน์

1. เริ่มต้นบทเรียนโดยแจ้งให้เด็กทราบว่า เมื่อจบบทเรียนแล้วเด็กจะสามารถทำอะไรได้บ้าง
2. เริ่มต้นเรียนโดยการทบทวนบทเรียนก่อน ๆ ที่จำเป็นต่อบทเรียนใหม่อย่างสั้น ๆ
3. สอนบทเรียนใหม่เป็นตอนสั้น ๆ หลายตอน ให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติเมื่อจบแต่ละตอน
4. สอนและอธิบายรายละเอียดอย่างแจ่มชัด
5. ให้เด็กทุกคนได้ฝึกปฏิบัติ
6. ใช้คำถามมาก ๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน และพยายามให้เด็กทุกคนตอบ
7. ช่วยเหลือเด็กเมื่อฝึกปฏิบัติในตอนแรก ๆ
8. ให้เด็กทราบผลการปฏิบัติของตน และครูแก้ไขส่วนที่ผิดให้ถูกต้อง
9. ครูต้องเดินดูและให้คำแนะนำที่ชัดเจน ในขณะที่เด็กฝึกปฏิบัติในชั้นเรียน
10. ให้เด็กฝึกปฏิบัติจนเกิดความมั่นใจและด้วยตนเอง

(Rosenshine. 1986 : 61 - 62)

วิธีการสอนแบบโรเซนไชน์ (Rosenshine. 1986 : 60 - 69)

1. การทบทวนประจำวัน

เริ่มต้นการสอนด้วยการทบทวนทุกครั้งโดยใช้เวลาประมาณ 5-8 นาที เพื่อทบทวนอภิปรายเนื้อเรื่อง ตรวจแก้ไขการบ้าน ทบทวนเรื่องที่เกี่ยวข้องตามลำดับ เพื่อให้แน่ใจว่า

นักเรียนมีทักษะก่อนที่จะเริ่มบทเรียนใหม่ ชักถามในเรื่องที่นักเรียนทำผิดหรือตอบผิด หรือที่เห็นว่ายาก ๆ เป็นข้อ ๆ พบทวน และฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมในเรื่องที่ใช้จริงในชีวิตประจำวัน และทักษะที่จำเป็นในการสอนใหม่

การทบทวนประจำวันเป็นส่วนสำคัญในการสอนเรื่องใหม่ ซึ่งอาจนำสิ่งที่ได้ทบทวนไปใช้ในการเรียนครั้งต่อไป

2. สอนบทเรียนใหม่

ครูที่มีประสิทธิภาพจะใช้เวลาในการสอนและการนำฝึกปฏิบัติมาก โดยอธิบายจนกระจ่าง ยกตัวอย่างให้มาก ตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน เตรียมเนื้อหา ความรู้ที่จะให้นักเรียนอย่างเพียงพอ มีรายงานการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสิทธิภาพใช้เวลาในการสอนบทเรียนใหม่ถึง 23 นาทีต่อชั่วโมง และในการสอนที่มีประสิทธิภาพ ครูจะเตรียมนักเรียนให้เกิดความสนใจการเรียนโดยการบอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมก่อน แล้วบอกหัวข้อละเอียดของเรื่องที่จะสอน เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยครูเน้นสิ่งที่สำคัญ หลีกเลี่ยงความสับสน และออกนอกเรื่อง

หลังจากนั้น ครูก็จะสอนเนื้อหาใหม่ที่ละตอนสั้น ๆ โดยเน้นสิ่งที่สำคัญที่ละจุด และให้ตัวอย่างมาก ๆ ตัวอย่างที่เตรียมไว้จะช่วยให้การเรียนรู้ชัดเจนและละเอียด จะต้องมียุทธวิธีทั้งทางบวกและทางลบ เมื่อตรวจสอบแล้วนักเรียนมีความเข้าใจถูกต้อง กระจ่างในจุดที่สอน จึงจะสอนขั้นต่อไป ถ้านักเรียนยังไม่เข้าใจก็สอนขั้นตอนนั้นใหม่ การสอนของครูจะต้องทำให้การเรียนแจ่มชัดช่วยลดกระบวนการที่ทำให้เกิดความลังเลใจ ครูจะต้องหลีกเลี่ยงถ้อยคำที่ทำให้เกิดความลังเล เช่น "คล้าย ๆ" "อย่างที่เห็น" "เล็กน้อย" ซึ่งจะทำให้นักเรียนงง

การตรวจสอบความเข้าใจ ครูอาจใช้วิธีตั้งคำถามให้นักเรียนสรุปเรื่องที่สอน หรือถามนักเรียนว่า เห็นด้วยกับที่เพื่อนตอบหรือไม่ แต่ไม่ควรถามว่า "มีคำถามไหม" เพราะถ้าไม่มีคำถามครูก็สรุปว่า นักเรียนรู้แล้ว ความผิดพลาดอีกอย่างหนึ่งคือการเรียกให้อาสาสมัครตอบ เมื่อตอบแล้วก็สรุปว่านักเรียนเข้าใจ ซึ่งไม่แน่ สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องระวัง คือ หลีกเลี่ยงการออกนอกเรื่อง

คำแนะนำ สำหรับการสอนที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการทดลองจากการสอน
ในห้องเรียน สรุปได้ดังนี้

- 2.1 ระบุงมุงหมายของบทเรียน
- 2.2 เน้นความคิดเดี่ยว (จุดที่ต้องการ) ในเวลานั้นให้สมบูรณ์จุดเดี่ยวก่อนจะเริ่ม
เรื่องอื่น
- 2.3 สอนขั้นตอนสั้น ๆ และตรวจสอบความเข้าใจในจุดเดียวนั้นก่อนจะต่อไปเรื่องอื่น
- 2.4 สอนไปที่ละขั้นตามแนวทาง
- 2.5 มีรูปแบบพฤติกรรมที่เป็นแนวทางให้นักเรียน
- 2.6 รวบรวมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกันให้เป็นเรื่องเดี่ยว ก่อนจะขึ้นเรื่องใหม่
- 2.7 หลีกเลี่ยงการออกนอกเรื่อง

3. ฝึกปฏิบัติโดยมีครูนำ

หลังจากการสอนขั้นตอนสั้น ๆ ไปแล้ว ครูดำเนินการนำฝึกปฏิบัติ จุดประสงค์ใหญ่
คือ ต้องการให้นักเรียนเริ่มฝึกทักษะตามความชำนาญของตนอย่างละเอียด เพื่อให้ความจำ
ระยะสั้นกลายเป็นความจำที่ถาวร

ครูจะต้องถามคำถามนักเรียนมาก ๆ คำถามที่ใช้บ่อย ๆ เป็นคำถาม 2 แบบ คือ
คำถามที่ถามเฉพาะเจาะจง กับคำถามที่ถามถึงกระบวนการ มีรายงานการวิจัยว่า ครูที่มี
ประสิทธิภาพ ถามคำถามแบบเฉพาะเจาะจง 24 คำถามในเวลา 50 นาที ในขณะที่ครูที่ด้อย
ประสิทธิภาพถามเพียง 8.6 คำถาม ส่วนคำถามกระบวนการ ครูที่มีประสิทธิภาพถาม 6 คำถาม
ส่วนครูด้อยประสิทธิภาพ ถามเพียง 1.3 คำถาม

ในการเรียนทั้งหมดนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุด ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน คือ การปฏิบัติมาก ๆ
และต่อเนื่อง ครูอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ในการถาม และตอบของนักเรียน เช่น

1. ให้นักเรียนบอกคำตอบของเขาแก่เพื่อน
2. ย่อใจความสำคัญให้เป็น 1 หรือ 2 ประโยค เขียนอย่างย่อ ๆ ในกระดาษ
และแบ่งกันดู แล้วกล่าวถึงวิธีการ ระเบียบในการปฏิบัติซ้ำ ๆ แก่เพื่อน

3. เขียนคำตอบบนกระดานคำโดยช่วยกัน
4. ยกนิ้วหัวแม่มือถ้าเขาทราบคำตอบ
5. ยกนิ้วถ้าเขาเห็นด้วยกับคำตอบของผู้อื่น
6. ยกบัตรสีต่าง ๆ เมื่อคำตอบเป็นตัวเลือก เช่น บัตรสีเขียวสำหรับคำตอบข้อ ก.

และบัตรสีอื่น ๆ สำหรับข้อ ข, ค และ ง เป็นต้น

การปฏิบัตินักเรียนต้องทำอย่างจริงจัง และว่องไว และเรียนอย่างเป็นกระบวนการ ครูต้องนำบ่อย ๆ ระหว่างการสอนบทเรียน และนำปฏิบัติ โดยถามคำถามตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน นักเรียนอาจตอบตามได้ตรงเป้าหมาย ถามนักเรียนเป็นกลุ่มแทนที่จะถามทีละคน เมื่อนักเรียนตอบได้คล่องแคล่วแล้วอาจให้เขียนใส่กระดาษของแต่ละคน แล้วเปลี่ยนกันตรวจ ครูเป็นผู้เฉลยคำตอบที่ถูกต้อง พร้อมทั้งอธิบายว่าเหตุใดจึงถูก การตอบคำถามเป็นกลุ่มหรือทั้งชั้น ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

4. ให้ทราบผลการปฏิบัติและดำเนินการแก้ไข

ในการฝึกปฏิบัติ ครูควรถามนักเรียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจทุกตอน ถ้าเด็กตอบถูก แต่ยังลังเลใจ ครูควรเสริมแรง และทบทวนวิธีปฏิบัติอีกครั้ง ถ้าเด็กตอบผิด ครูควรถามใหม่ให้ง่ายขึ้น ถ้าเห็นว่าเด็กไม่เข้าใจ ครูควรย้อนกลับไปสอนขั้นตอนสั้น ๆ เฉพาะขั้นที่ไม่เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง และการสอนจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นถ้า

1. ให้เด็กทราบผลการปฏิบัติ หรือผลการสอบเร็วที่สุด ก่อนที่ความอยากรู้อยากเห็นของเด็กจะจางหายไป

2. ถ้าผลการสอบคราวที่แล้วไม่ถึงเกณฑ์ ต้องสอนใหม่ และสอบอีกครั้ง

ข้อสำคัญ คือ ต้องรีบแก้ไขความเข้าใจผิดของนักเรียนก่อนที่จะฝึกปฏิบัติจนเป็นนิสัย

5. ให้เด็กฝึกปฏิบัติเอง

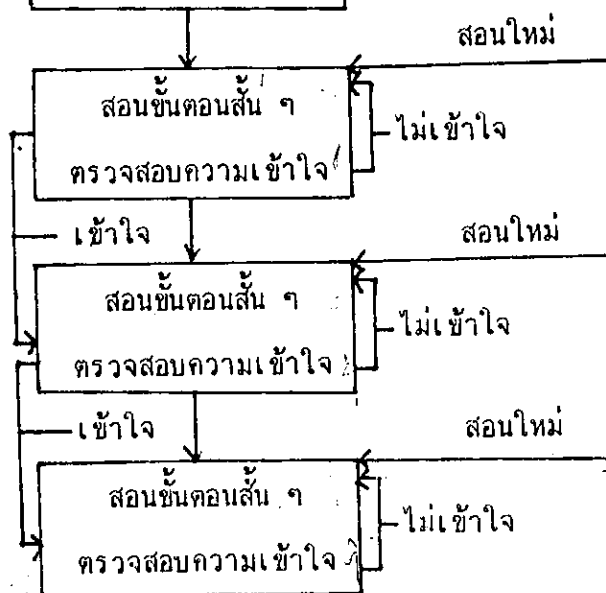
เมื่อการฝึกปฏิบัติโดยครูเป็นผู้ชี้นำสิ้นสุดลง เด็กควรสามารถทำแบบฝึกหัดเองได้ ถ้ายังลังเลใจ ครูควรให้ทำแบบฝึกหัดมาก ๆ ซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากที่ครูแนะนำ แบบฝึกหัดตอนนี้ควรมีความยากง่ายเท่ากับการฝึกปฏิบัติโดยครูแนะนำ ครูควรควบคุมดูแลนักเรียนระหว่าง

การทำแบบฝึกหัดยาก ถ้าแบบฝึกหัดง่ายเกินไปทำให้เป็นการบ้าน ครูควรเดินดูนักเรียนทั่วห้อง แต่ไม่ควรดูคนใดคนหนึ่งนานกว่า 30 วินาที ถ้าจำเป็นต้องอธิบายเพิ่มก็ควรกระทำ แต่ไม่ควรอธิบายยาวเกินไป เพราะจะทำให้นักเรียนคนอื่นไขว้เขว ในขณะเดียวกันครูควรกระตุ้นให้นักเรียนช่วยเหลือกันเอง เช่น ให้เด็กเก่ง สอนเด็กอ่อน มีรายงานการวิจัยพบว่า จะทำให้ผลการเรียนทั้งเด็กเก่ง และเด็กอ่อนดีขึ้น

6. ทบทวนเป็นรายสัปดาห์ และเป็นรายเดือน ทุกต้นสัปดาห์หรือต้นเดือน ครูทบทวนสิ่งที่เรียนไปแล้วในสัปดาห์ก่อน และเดือนก่อน การทบทวนเช่นนี้จะช่วยกระตุ้นความจำระยะสั้นให้คงอยู่เพื่อฝังตัวเป็นความจำถาวรต่อไป มีรายงานการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่สอบย่อยทุกสัปดาห์ มีผลการสอนปลายภาคดีกว่านักศึกษาที่สอบปลายภาคครั้งเดียว (Rosenshine. 1986 : 50 - 69)

1. ทบทวน

ทบทวนประจำวัน

บอกจุดประสงค์
บอกหัวข้อย่อย2. สอนบทเรียนใหม่
จำนวนขั้นตอน
เนื้อหาที่สอน
แบ่งตามความ
เหมาะสม4. ให้ทราบผลการปฏิบัติ
แก้ไขข้อบกพร่องบอกผลการปฏิบัติ
แก้ไขข้อบกพร่อง

ผิด

ใช้คำถามง่ายขึ้น
แนะนำใหม่

ถูก

เสริมแรง

5. ฝึกปฏิบัติเอง

ฝึกปฏิบัติเองจนคล่อง

6. ทบทวน

ทบทวนรายสัปดาห์ รายเดือน

ภาพประกอบ 1 ขั้นตอนการสอนแบบโรเซนไชน์

คุณลักษณะของวิธีสอนแบบโรเซนไชน์

1. วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ ผู้สอนต้องทำการทบทวนทุกครั้งก่อนสอน ทั้งทบทวนประจำวัน ทบทวนรายสัปดาห์ และทบทวนรายเดือน เพื่อเป็นการกระตุ้นความจำอยู่เสมอ ซึ่งจะทำให้ความจำระยะสั้นเปลี่ยนเป็นความจำระยะยาว เพราะการทบทวนซ้ำ ๆ อยู่เสมอก็คือ การเรียนเกิน (*over learning*) ซึ่งตามทฤษฎีความจำและการลืมของ แอดกินสัน และ ซิฟฟริน กล่าวว่า "... สิ่งใดก็ตาม อยู่ในความจำระยะสั้นเป็นเวลานาน สิ่งเหล่านั้นจะมีโอกาสฝังตัวเข้าไปในความจำระยะยาว ได้มาก และสิ่งใดอยู่ในความจำระยะยาว สิ่งนั้นก็จะติดอยู่ในความจำตลอดไป (ชัยพร วิชชาวุธ. 2520 : 71 - 72)

2. วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ บอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของบทเรียนใหม่ก่อนสอนทุกครั้ง ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนสนใจ และเลือกจดจำ ทำความเข้าใจในสิ่งที่ต้องการ ไม่ออกนอกเรื่อง

เบญจกุล ศิริพรรณ ได้ศึกษาผลของการทราบจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ทราบจุดมุ่งหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแก่นักเรียน มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น (เบญจกุล ศิริพรรณ. 2524 : 57 - 58)

3. วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ จะต้องบอกหัวข้อย่อยที่จะเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนทราบว่า จะต้องเรียนอะไรบ้าง วิธีนี้จะช่วยในการจัดระบบความรู้ความจำของนักเรียน

4. การสอนเนื้อหาแบบเรียนใหม่ แบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนสั้น ๆ ซึ่งเหมาะกับความสามารถในการจำของเด็ก และทำให้ไม่ล้าสน การสอนแต่ละตอนจะต้องสอนจนกว่าผู้เรียนจะเข้าใจและปฏิบัติได้ เมื่อจะเริ่มตอนใหม่ครูจะบอกให้นักเรียนทบทวน ถ้านักเรียนเรียนแล้วไม่เข้าใจหรือปฏิบัติได้ไม่ถูกต้อง ครูสามารถย้อนกลับไปเลือกสอนเฉพาะตอนที่นักเรียนไม่เข้าใจได้ ซึ่งสะดวกแก่การสอน

5. วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ จะตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน ความถูกต้องในการฝึกปฏิบัติ ให้นักเรียนทราบผลการปฏิบัติ ถ้าถูกต้องก็ให้การเสริมแรง ซึ่งตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขของ Skinner (คิมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2528 : 158) กล่าวว่า "... การเสริมแรงคือการทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแล้วมีความคงทนถาวรไปเรื่อย ๆ..."

แต่ถ้านักเรียนตอบไม่ถูกต้อง ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ครูก็จะถามให้ง่ายขึ้นให้เด็กสามารถตอบถูกต้องและมีกำลังใจ แล้วนำไปสู่คำถามที่ยากขึ้น หรืออาจสอนใหม่ถ้าจำเป็น

ดังนั้น การให้ทราบผลการปฏิบัติทันทีนั้น มีผลทำให้ครูได้ใช้การเสริมแรงเพื่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คงทน และได้แก้ไขสิ่งที่บกพร่องของนักเรียนทันทีก่อนที่จะฝึกจนกลายเป็นนิสัย

6. วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และความยากง่ายของเนื้อหาวิชา โดยปรับขั้นตอนต่าง ๆ ให้สั้นหรือยาวได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

นักเรียนที่เรียนช้าหรือเนื้อหาวิชายาก	นักเรียนที่เรียนเร็วหรือเนื้อหาวิชาง่าย
1. ทบทวนให้มาก	1. ทบทวนน้อย
2. สอนบทเรียนใหม่แต่น้อย	2. สอนบทเรียนใหม่ให้มาก
3. ปฏิบัติโดยครูแนะนำมาก ๆ	3. ปฏิบัติโดยครูแนะนำน้อย
4. ฝึกปฏิบัติอิสระมาก ๆ ทำแบบฝึกหัดมาก ๆ	4. ฝึกปฏิบัติอิสระน้อย ทำแบบฝึกหัดน้อย

ซึ่งตามทฤษฎีของ Carrol กล่าวว่า "ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการทำงานน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับปริมาณเวลาที่ เขาจำเป็นต้องใช้เพื่อทำงานชิ้นนั้น (กรมการฝึกหัดครู. 2529 : 63)

ดังนั้นสำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อน Brophy and Evertson ได้วิจัยพบว่าการสอนจะให้ผลดีเมื่อครูสอนให้ช้าลง และใช้การฝึกฝนมากขึ้น รวมทั้งครูจะต้องดูแลให้ความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล ก่อนจะเริ่มสอนวัตถุประสงค์ใหม่ ครูควรแน่ใจเสียก่อนว่านักเรียนได้เรียนรู้อย่างถ่องแท้ แล้วตามวัตถุประสงค์เดิม นอกจากนี้ครูยังต้องให้กำลังใจ และสอนเป็นรายบุคคลมากขึ้น (กรมการฝึกหัดครู. 2529 : 63)

7. วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ เป็นวิธีสอนที่ให้คำถามคำถามมาก ๆ ซึ่งเปรียบได้กับการทดสอบตนเอง จะทำให้ทราบว่านักเรียนยังบกพร่องในเรื่องใดก็จะได้เสริมให้ความรู้ในส่วนที่ขาดไป ซึ่งการตรวจหาสิ่งที่ยังไม่รู้ หรือขาดไปนี้เป็นการช่วยความจำอย่างหนึ่ง ซึ่งจะทำให้จำได้ดีขึ้น ตามเทคนิคการจำในเรื่องการตรวจสอบตนเองของ ชัยพร วิชชาวุธ (2525 : 305 - 306)

8. วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ เป็นวิธีสอนที่เริ่มต้นโดยครูเป็นผู้ทำการสอน นักเรียนมีส่วนร่วม จนสามารถปฏิบัติเองได้อย่างอิสระ ทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติสูง และเป็นวิธีที่จัดการเนื้อหาแบบเรียน เป็นระบบ ระเบียบ เป็นขั้นตอนตามลำดับ ทำให้สะดวกต่อการเรียนรู้ (สุรศักดิ์ หลานมวลา. 2530 : 6)

นอกจากนี้ Bloom ได้อธิบายถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนโดยเน้นว่าเนื้อหาวิชารวมทั้งการแนะเพื่อการเรียนรู้ (Cue) การมีส่วนร่วมของนักเรียน (Participation) การเสริมแรง (reinforcement) การให้รู้ผลคำตอบ และการแก้ไขข้อผิดพลาด (Feedback and Correction) ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น (กรมการฝึกหัดครู. 2529 : 56 - 57)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามคู่มือครู

คู่มือครูภาษาไทยเป็นหนังสือที่กรมวิชาการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการสอนภาษาไทย ตามแนวหลักสูตรพุทธศักราช 2521 (กรมวิชาการ. 2528 : 6)

ส่วนประกอบของคู่มือครู

คู่มือครูที่กรมวิชาการจัดพิมพ์ และแจกให้ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนนั้น จะมี ส่วนประกอบตามลำดับดังนี้ (กรมวิชาการ. 2528 : 7 - 8)

1. คำชี้แจง
2. ความคิดรวบยอด
3. ส่วนประกอบของแต่ละบท จะมีรูปแบบเรียงลำดับดังนี้
 - 3.1 บทเรียน
 - 3.2 จุดประสงค์
 - 3.3 เนื้อหา (การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน)
 - 3.4 กิจกรรมการเรียนการสอนดังนี้
 - 3.4.1 กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน
 - 3.4.2 การสอนคำใหม่
 - 3.4.3 การสอนอ่านในใจ
 - 3.4.4 การสอนอ่านออกเสียง
 - 3.4.5 การสอนแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
 - 3.4.6 กิจกรรมเสริมความเข้าใจและทักษะ
 - 3.5 สื่อการเรียน
 - 3.6 การประเมินผล

รูปแบบของคู่มือการสอนภาษาไทย

เป็นเครื่องมือช่วยให้ครูดำเนินการสอนได้ตรงตามหลักสูตร ทั้งในส่วนที่เป็นจุดประสงค์ ความคิดรวบยอด และเนื้อหา ซึ่งประกอบด้วยสิ่งที่เป็นข้อกำหนดและข้อเสนอแนะ กล่าวคือ สิ่งที่เป็นข้อกำหนดได้แก่ ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ และเนื้อหา สำหรับสิ่งที่เป็นข้อเสนอแนะได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ วิธีสอน สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล (กรมวิชาการ. 2528 : 1)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความทรงจำในการเรียนรู้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความทรงจำในการเรียนรู้

ความทรงจำในการเรียนรู้ หรือ ความทรงจำในการจำนั้น กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ ให้ ความหมายของการจำว่า คือ ความสามารถสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ทั้งทางตรงและทางอ้อม แล้วสามารถถ่ายทอดออกมาในรูปของการระลึกได้ (Recall) หรือ การจำได้ (Recognition) (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2528 : 238)

ชัยพร วิชชาวุธ ได้กล่าวถึงระบบความจำของมนุษย์ว่า "...ระบบความจำของมนุษย์สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระบบ

1. ระบบความจำการรู้สึกสัมผัส (Sensory Memory)

หมายถึง การคงอยู่ของความรู้สึกสัมผัส หลังจากที่มีการเสนอสิ่งเร้าสิ้นสุดลง การสัมผัสนี้เป็นการสัมผัสด้วยอวัยวะรับสัมผัสทั้ง 5 หรือ ส่วนใดส่วนหนึ่งได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น ผิวหนัง

2. ระบบความจำระยะสั้น (Short - Term Memory)

เขียนย่อว่า S.T.M. เป็นความจำหลังการรับรู้ สิ่งเร้าที่ได้รับการตีความจนเกิดความรับรู้ แล้วก็จะอยู่ในความจำระยะสั้น ความจำระยะสั้นนี้จะหายสูญไปได้ง่ายมากหากเรา มิได้ตั้งใจ จดจ่ออยู่ในสิ่งที่กำลังจำ

3. ระบบความจำระยะยาว (Long - Term Memory)

เขียนย่อว่า L.T.M. เป็นความจำที่คงทนถาวรกว่าความจำระยะสั้น เราจะ
ไม่รู้สึกในสิ่งที่จำอยู่ในความจำระยะยาว แต่เมื่อต้องการใช้ความจำนั้น ๆ จะระลึกออกมาได้ทันที
และถูกต้อง เป็นความจำที่คงทนถาวรกว่า S.T.M. ความจำระยะยาวก็คือ ความคงทนในการจำ
นั่นเอง (ชัยพร วิชชาวุธ. 2528 : 238)

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ กล่าวว่า "ความจำระยะยาวนี้ จะเกิดขึ้นต่อจากความจำ
ระยะสั้นแล้ว ผู้เรียนใส่ใจหรือตั้งใจเรียนรู้ต่อสิ่งเรานั้นจะผ่านเข้ามาในความจำระยะสั้นแล้ว
ผ่านเข้าไปเก็บไว้ในความจำระยะยาว แต่สิ่งที่ผ่านเข้ามาในความจำระยะสั้นแล้วไม่ได้รับความ
สนใจก็จะเลือนหายไปก่อนที่จะเก็บไว้ในความจำระยะยาว (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2528 :
242)

ชัยพร วิชชาวุธ กล่าวว่า ช่วงระยะเวลาที่ความจำระยะสั้นจะฝังตัวกลายเป็น
เป็นความจำระยะยาวหรือความคงทนในการจำนั้น ประมาณ 14 วันหลังจากผ่านการเรียนรู้
(ชัยพร วิชชาวุธ. 2520 : 118)

2. องค์ประกอบของการจำ

กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2528 : 239) กล่าวว่า การจำจะต้องประกอบด้วย
พฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

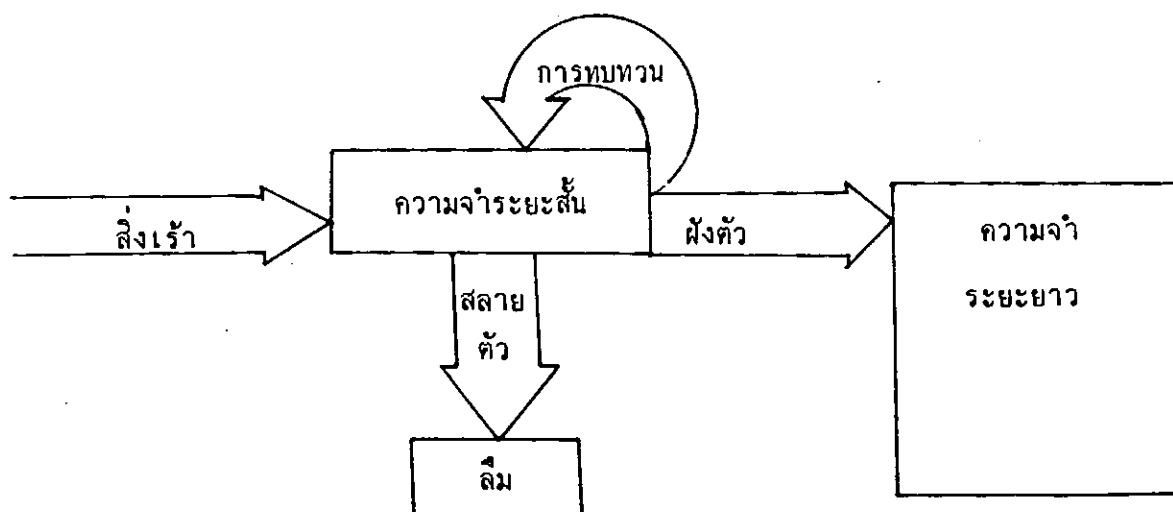
1. การเรียนรู้ (Learning) ผู้ที่สามารถจำได้มักเกิดจากการเรียนรู้ที่แท้จริง
มีเหตุ มีผล และมีหลักเกณฑ์ สามารถสะสมหรือจำกฎเกณฑ์ต่าง ๆ นั้นได้
2. ความสามารถในการสะสม (Retention) หมายถึง การรวบรวมประสบการณ์
ต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม
3. ความสามารถในการถ่ายทอดได้ (Reproduction) หมายถึง การที่บุคคล
สามารถดึงเอาสิ่งที่สะสมอยู่มาใช้ได้ โดยการเล่าหรืออธิบายให้ผู้ฟังได้ซึ่งออกมา 2 รูปแบบ
คือ

3.1 การระลึกได้ (Recall) คือ การถ่ายทอดความจำออกมาโดยการเล่า บรรยาย หรืออธิบาย สิ่งที่เคยจำได้นั้นออกมาได้ถูกต้อง โดยไม่ต้องมีสิ่งนั้นมาปรากฏให้เห็น

3.2 การจำได้ (Recognition) คือ การถ่ายทอดความจำออกมาโดยการชี้สิ่งนั้นได้ถูกต้อง เมื่อมีสิ่งเร้าอื่น ๆ ประกอบอยู่ด้วย

4. ทฤษฎีความจำ การลืม ซึ่งเรียกว่า ทฤษฎี 2 กระบวนการ

เป็นการอธิบาย กระบวนการต่าง ๆ ในระบบความจำระยะสั้น และระบบความจำระยะยาว ทฤษฎีนี้ผู้สร้างคือ แอตกินสัน และ ซิฟฟริน (ซิฟฟริน วิชาจิต. 2520 : 71 - 72) ซึ่งกล่าวว่า ความจำระยะสั้นเป็นความจำชั่วคราว สิ่งใดก็ตามที่อยู่ในความจำระยะสั้น ต้องได้รับการทบทวนตลอดเวลา มิฉะนั้นความจำสิ่งนั้นจะสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว สิ่งใดก็ตามที่อยู่ในความจำระยะสั้นเป็นระยะเวลาสั้น สิ่งเหล่านั้นก็จะมีโอกาสฝังตัวเข้าไปในความจำระยะยาวได้มาก และถ้าเราจำสิ่งใดไว้ในความจำระยะยาว สิ่งนั้นก็จะติดอยู่ในความจำตลอดไป ดังแผนภูมิ

ภาพประกอบ 2 แสดงทฤษฎีความจำสองกระบวนการ

5. เทคนิคการจำ

เทคนิคการจำที่มนุษย์ได้คิดค้นกันขึ้น และได้ทดลองใช้จนได้ผลดี สรุปได้ดังนี้

5.1 การเรียงการรบกวน การจำสิ่งต่าง ๆ หลายอย่างในเวลาเดียวกัน ทำให้เกิดการรบกวนซึ่งกันและกันในความจำ การรบกวนเป็นได้ทั้งแบบความเวลาและย้อนเวลา และมีความมากน้อยตามระยะเวลาห่างกันระหว่างการจำ ปริมาณของการจำ และความคล้ายคลึงกันระหว่างสิ่งที่จำ วิธีที่จะช่วยให้การจำดีขึ้น ที่สำคัญที่สุด คือการเรียงการรบกวนกันในความจำ

5.2 การเรียนเกิน การศึกษาสิ่งใดซ้ำ ๆ ทำให้ความจำในสิ่งนั้นดีขึ้น การศึกษาซ้ำอีกเมื่อจำได้คืออยู่แล้ว เรียกว่า การเรียนเกิน (Over learning) ผลของการเรียนเกิน ได้มีผู้ศึกษาพบว่า ยิ่งเรียนเกินมาก ความจำจะยิ่งเหลือมาก ดังนั้นในการเรียนการสอน ถ้ามีการศึกษาทบทวนสิ่งที่จำได้คืออยู่แล้วซ้ำอีก ทำให้ความจำคงทนถาวรยิ่งขึ้น

5.3 การทดสอบตนเอง ในการศึกษาสิ่งเร้าเพื่อให้จำได้ดีหรือการเรียนเกินก็ดี สามารถทำได้สองแบบคือ การศึกษาซ้ำโดยไม่มีการทดสอบตนเอง เช่น อ่านหนังสือซ้ำ 5 เที้ยว หรือท่องจำคิด ๆ กันหลายเที้ยว เป็นต้น กับอีกแบบหนึ่งคือ การศึกษาและทดสอบตนเองซ้ำ ๆ เช่น อ่านหนังสือ 1 เที้ยว แล้วตั้งคำถามจากหนังสือถามตัวเองว่า ได้ทราบสิ่งใดบ้าง หากยังระลึกไม่ได้ก็อ่านซ้ำจนกว่าจะจำได้หมด

5.4 การจัดระเบียบ (Organization) คือ การจัดสิ่งเร้าหลาย ๆ สิ่งให้เป็นระเบียบ อาจจะโดยการรวมเป็นกลุ่ม เช่น สิ่งที่อยู่ใกล้ ๆ กัน คล้าย ๆ กัน หรือสัมพันธ์กัน ก็จัดเป็นกลุ่มเดียวกัน หรือการจัดแบ่งสิ่งเร้าออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามคุณสมบัติที่มีร่วมกัน

5.5 การจับหลักการ (Principle) การจับหลักการของสิ่งต่าง ๆ แล้วจำแต่เพียงหลักการเท่านั้น ทำให้เราปริมาณสิ่งที่ต้องจำได้มากมาย เช่น เราต้องการจำว่าจำนวนวันในแต่ละเดือน มีกี่วัน ก็จำหลักว่า เดือนที่ลงท้ายด้วยยม มี 31 วัน เดือนที่ลงท้ายด้วยยน มี 30 วัน และเดือนกุมภาพันธ์ มี 28 หรือ 29 วัน เราก็จะจำได้ว่า เดือนอะไรมีกี่วัน โดยไม่ต้องจำทุกเดือน

5.6 การสร้างรหัส (Coding) คือ การกำหนดสัญลักษณ์แทนสิ่งที่ต้องการจำ

5.7 การสร้างคำสัมผัส ทำให้จำได้ง่าย เช่น บทหรือกรอน คำคล้องจอง มักจะจำได้ง่ายกว่า ความเรียงร้อยแก้ว

5.8 การสร้างมโนภาพ เป็นการสร้างภาพในใจ ที่นักจำใช้กันมาก หลักของการสร้างมโนภาพ คือ การนำเอาสิ่งที่ต้องการจำไปเชื่อมโยงกับสิ่งที่จำได้คืออยู่แล้ว โดยนึกเป็นภาพรวมของสองสิ่งเข้าด้วยกัน เราก็จะจำได้ (ชัยพร วิชชาวุธ. 2525 : 304 - 312)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงมาใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2521 และได้ใช้คู่มือครูภาษาไทย ของกรมวิชาการเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ได้มีงานวิจัยหลายเรื่องได้ ทำการศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนแบบต่าง ๆ กับวิธีสอนตามคู่มือครู เช่น อธิยา สายศิลป์ (2522 : 66) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ว กับการสอนที่ฝึกตามกิจกรรมในคู่มือภาษาไทยของกรมวิชาการ แล้วพบว่าการสอนโดยใช้ชุดฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็ว ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนโดยใช้คู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับที่ ผจก. สุวรรณวงษ์ (2528 : 64) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมประกอบ การสอนและสอนตามคู่มือครูภาษาไทย โดยทดลองกับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเรียนโดยวิธีสอนตาม คู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปี 2530 สมเดช อารีสวัสดิ์ (2528 : 58) ได้ทดลองสอนโดยใช้บทบาทสมมุติ กับสอนตามคู่มือครูภาษาไทยกับ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้บทบาทสมมุติมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูงกว่าเรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคงทนในการเรียนรู้

ได้มีผู้ทดลองเปรียบเทียบวิธีสอนที่มีผลทำให้ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนแตกต่างกันไว้ดังนี้

ในปี 2527 บงกช ศุภธาดา (2527 : 56) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เกมประกอบการสอน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความคงทนในการจำของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมและไม่ใช้เกมประกอบการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยแล้ว ความคงทนในการจำของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้เกม และในปีเดียวกัน สุวัทร ศรีพัลลภ (2527 : 66) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความถนัดทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีเพื่อรู้แจ้ง กับนักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้วิธีเรียนเพื่อรู้แจ้ง และพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีเรียนเพื่อรู้แจ้ง มีความคงทนในการเรียนรู้ สูงกว่านักเรียนที่สอนโดยไม่ใช้วิธีเรียนเพื่อรู้แจ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน ส่วนในต่างประเทศ คอรี และ ไมเคิล (Corey and Micheal, 1973 : 17 - 19) ก็ได้ทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการจำ โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองกับการสอนปกติ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยตนเองมีความคงทนในการจำดีกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ และต่อมา พินเตอร์ (Pinter, 1977 : 710-A) ก็ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสะกดคำ โดยใช้เกมการศึกษา และสอนตามตำราเรียน หลังการทดลอง 3 สัปดาห์ ทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเขียนสะกดคำ พบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมการศึกษา มีความคงทนในการจำสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนตามตำรา

จากงานวิจัยที่ได้กล่าวมานี้ มีวิธีสอนหลาย ๆ วิธีที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าวิธีสอนปกติ แต่ก็ม้งานวิจัยหลายเรื่องที่พบว่าหลังจากการทดลองเปรียบเทียบวิธีสอน

อื่น ๆ กับวิธีปกคิแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่แตกต่างกัน เช่น มาสวิล รักษานเกิด (2526 : 74) ได้ทำการทดลองโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากในวิชาภาษาไทย กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผลการทดลองปรากฏว่า ความคงทนในการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการสอนเขียนสะกดคำยาก โดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากกับการสอนคำตามกิจกรรมในแผนการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ ไม่มีผลทำให้ความคงทนในการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนแตกต่างกัน เช่นเดียวกับที่ นันทพร กชศิริพงศ์ (2526 : 51 - 52) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการสอนที่มีเกมประกอบและไม่มีเกมประกอบ แล้วปรากฏว่า คะแนนความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์วิชาภาษาอังกฤษระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการสอน เมื่อทิ้งช่วงไป 1 สัปดาห์แล้ว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังจากนั้น สุภา ชาศรินทร์ (2528 : 74) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์แรงจูงใจ และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบ T.P.R. (Total Physical Response) ที่มีกิจกรรมเสริมกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู พบว่า ความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เมื่อทิ้งช่วง 2 สัปดาห์ หลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทิ้งช่วง 3 สัปดาห์ภายหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สอนศัพท์สัปดาห์ละ 10 คำ เป็นเวลา 4 สัปดาห์ หลังการทดลองทำการทดลอง เพื่อวัดความคงทนในการจำคำศัพท์ ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วนี้ การทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ พบว่ามีทั้งแตกต่างกันและไม่แตกต่างกัน แต่วิธีสอนแบบโรเซนไชน์นั้น ในประเทศไทยยังไม่มีงานวิจัยว่าจะให้ผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้ แตกต่างไปจากวิธีปกคิหรือไม่ จึงเป็นแค่เพียงแนวความคิดที่น่าสนใจศึกษาวิจัย เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการสอนของครูภาษาไทยต่อไป

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบโรเซนไฮน์ และเรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู แตกต่างกัน
2. ความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบโรเซนไฮน์ และเรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ
3. การดำเนินการศึกษาค้นคว้า
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

✓ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าโบสถ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 40 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้วิธีจับฉลาก คือ

1. กลุ่มทดลอง 20 คน ดำเนินการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไชน์
2. กลุ่มควบคุม 20 คน ดำเนินการสอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย

✓ เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. เครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอน 2 แบบ คือ

- 1.1 แผนการสอนภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไชน์
- 1.2 แผนการสอนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

การสร้างแผนการสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไชน์

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ใช้สอนกลุ่มทดลอง โดยดำเนินการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ และวิธีการสอนตามแบบโรเซนไชน์ จากเอกสาร และจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหา และวิธีสอนเป็นขั้นตอนการสอนแบบโรเซนไชน์
2. ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียน เนื้อหาที่จะสอน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนด พฤติกรรมที่ต้องการ
3. วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อเป็นแนวทาง ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลของเนื้อหาที่สอนตามขั้นตอนวิธีสอนแบบ โรเซนไชน์
4. สร้างแผนการสอนตามวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ ซึ่งมี 6 ขั้นตอนดังต่อไปนี้
 - 4.1 ทบทวน
 - 4.2 สอนบทเรียนใหม่ ตามขั้นตอนดังนี้
 - 4.2.1 บอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 4.2.2 บอกหัวข้อย่อย เรื่องที่จะสอน
 - 4.2.3 สอนเนื้อหาใหม่ทีละตอนสั้น ๆ ตรวจสอบความเข้าใจทุกตอนก่อน จะเริ่มต้นตอนใหม่

4.3 กรรณำฝึกปฏิบัติ

4.4 ครูตรวจความถูกต้องของความเข้าใจและการปฏิบัติของนักเรียน แล้วให้

นักเรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง

4.5 นักเรียนฝึกปฏิบัติโดยอิสระ

4.6 ทบทวน ทบทวนเป็นรายสัปดาห์ และรายเดือน

5. นำแผนการสอนที่สร้างขึ้นตามขั้นตอนการสอนแบบโรเซนไชน์ ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ สุรศักดิ์ หลาบมาลา ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ ศึกษาพิเศษกลุ่มวิชาทักษะภาษาไทย จังหวัดชัยนาท 1 คน ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนวัดศรีเจริญธรรม 1 คน ทำการตรวจแก้ไขในเรื่อง

5.1 การแบ่งเวลาในแต่ละขั้นตอนการสอน

5.2 การแบ่งเนื้อหาในการสอน

5.3 การจัดกิจกรรมในการเรียนการสอน

5.4 การใช้ภาษา

จากนั้นนำไปเสนอต่อกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์เพื่อตรวจและแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

6. การทดลองแผนการสอน

6.1 นำแผนการสอนไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนวัดศรีเจริญธรรม สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดชัยนาท ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญในการสอนภาษาไทย 2 ท่าน สังเกตการสอน เพื่อแก้ไขปรับปรุงในเรื่อง

6.1.1 เวลาที่สอน

6.1.2 ปริมาณเนื้อหาที่สอน

6.1.3 การดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการสอน

6.1.4 การใช้สื่อการสอน

6.1.5 การประเมินผล

6.2 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองอีกครั้งหนึ่ง กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดใหม่วงศ์เคื่อน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท เพื่อปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นนำไปสร้างแผนการสอนเพื่อทดลองจริง

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากหนังสือเทคนิคการวัดผลของ ชวาล แพร์คกุล (2520 : 41 - 434) และเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพร์คกุล (2522 : 11 - 402)
2. วิเคราะห์หลักสูตร โดยนำเนื้อหาที่ทดลองสอน มาร่วมกันวิเคราะห์และจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร โดยผู้วิจัย ครูผู้สอนภาษาไทยโรงเรียนวัดศรีเจริญธรรม และนิสิตปริญญาโทเอก วัดผล 1 คน รวมทั้งสิ้น 3 คน
3. สร้างแบบทดสอบโดยยึดตารางวิเคราะห์หลักสูตร จำนวน 80 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก
4. นำแบบทดสอบที่เขียนขึ้น เสนอต่อกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญอีก 3 คน ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาไทย และครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อปรับปรุงด้านภาษา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนลงความเห็น ว่า ข้อสอบแต่ละข้อสามารถวัดได้ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัดหรือไม่ ด้วยการให้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้ (คำรอง ศิริเจริญ. 2529 : 70)

ให้คะแนน + 1	=	แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นวัดจุดประสงค์นั้นได้จริง
ให้คะแนน 0	=	แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นจะวัดจุดประสงค์นั้น
ให้คะแนน - 1	=	แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์ข้อนั้น

บันทึกผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อ แล้วนำไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยจะคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ .5 ซึ่งแสดงว่าข้อสอบนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า .5 ผู้วิจัยนำไปแก้ไขปรับปรุงใหม่

5. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่ากฤษณา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท จำนวน 100 คน แล้วนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน ข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิด หรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน แล้วนำไปหาคุณภาพของแบบทดสอบ

6. นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เทคนิค 27% ของกลุ่มสูงค่า แล้วเปิดตารางของ จุง เทห์ ฟาน (Chung Tah Fan, 1952 : 16 - 32) และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ไว้ใช้

7. คัดเลือกข้อสอบอีกครั้งโดยยึดตารางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นเกณฑ์ เพื่อให้ได้แบบทดสอบที่ต้องการใช้จริง จำนวน 50 ข้อ

8. นำข้อสอบที่คัดเลือกแล้วไปทดลองสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเขื่อนเจ้าพระยา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท จำนวน 78 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR.20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168) ได้ค่าความเชื่อมั่น .83

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้แผนการทดลองแบบ Randomized Control-Group Posttest-only Design มีลักษณะการทดลองดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 219)

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	ทดสอบก่อน	ทดลอง	ทดสอบหลัง
ER		X	T ₂
CR		$\sim X$	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

- X แทน การสอนโดยใช้วิธีโรเซนไชน์
- $\sim X$ แทน การสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ
- T₂ แทน การทดสอบหลังการทดลอง
- E แทน กลุ่มทดลอง
- C แทน กลุ่มควบคุม
- R แทน การกำหนดตัวอย่างแบบสุ่ม

วิธีการดำเนินการทดลอง

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีการให้นักเรียนจับฉลาก แบ่งเป็นกลุ่มละ 20 คน
2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยตนเอง ซึ่งใช้เนื้อหาเดียวกัน ใช้เวลาในการสอนกลุ่มละ 40 คาบ คาบละ 20 นาทีเท่ากัน แต่ใช้วิธีสอนต่างกันดังนี้

ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยสอนโดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ ซึ่งมีขั้นตอนในการสอน

เรื่องใหม่

2.1.1 ทบทวนความรู้เดิมที่เรียนไปแล้ว หรือที่จะเป็นพื้นฐานในการเรียน

2.1.2 สอนบทเรียนใหม่ ตามขั้นตอนดังนี้

2.1.2.1 บอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.1.2.2 บอกหัวข้อย่อยเรื่องที่กำลังจะเรียนต่อไป

2.1.2.3 สอนเนื้อหาใหม่ที่ละตอนสั้น ๆ และตรวจสอบความ

เข้าใจทุกตอน ก่อนจะเริ่มต้นตอนใหม่ อธิบายอย่างแจ่มแจ้ง และยกตัวอย่างทั้งที่ถูกต้องและที่ผิด

2.1.3 ครูนำฝึกปฏิบัติ ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติโดยครูคอยควบคุม

2.1.4 ครูตรวจสอบว่านักเรียนเข้าใจถูกต้อง หรือปฏิบัติถูกต้องหรือไม่
ควรแก้ไขสิ่งที่ผิด และให้นักเรียนได้ทราบความก้าวหน้าของตน

2.1.5 นักเรียนฝึกปฏิบัติโดยอิสระ

2.1.6 ทบทวน โดยทวนเป็นรายวัน รายสัปดาห์ และรายเดือน

2.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยสอนกลุ่มควบคุมโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของ
กรมวิชาการ ซึ่งมีขั้นตอนในการสอน และกิจกรรมดังนี้

2.2.1 การนำเข้าสู่บทเรียน

2.2.2 สอนคำใหม่ สอนอ่านคำใหม่ ความหมายของคำใหม่ และเขียน
คำใหม่ไปพร้อม ๆ กัน

2.2.3 สอนอ่านในใจ

2.2.4 สรุปบทเรียน การสรุปบทเรียนจะประกอบด้วยการอ่านในใจ
การอ่านออกเสียง กิจกรรมเสริมความเข้าใจและทักษะ ซึ่งกำหนดไว้ในคู่มือครู

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทดลองครั้งนี้ คือ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บทที่ 10 เรื่องคนเงาะน้อย และบทที่ 11 เรื่องลูกกวางหมาภัย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง การทดลองครั้งนี้กระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 ใช้เวลาในการทดลองสอน สัปดาห์ละ 15 คาบ คาบละ 20 นาที ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้นกลุ่มละ 40 คาบ

3. วัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาไทย โดยวัดจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเมื่อสิ้นสุดการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. วัดความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เมื่อการทดลองสิ้นสุดแล้ว 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ชุดเดิม

5. ตรวจสอบการสอนแล้วน่าจะนำมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Independent Group

2. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Independent Group

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หากค่าคะแนนเฉลี่ย คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.

2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร (ลัวน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2526 : 63)

$$S^2 = \frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
คำนวณจากสูตร KR-20 (ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 163 - 170)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\Sigma pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนผู้ตอบถูก}}{\text{จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด}}$
q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ $q = 1 - p$
s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนของแบบทดสอบฉบับนั้น

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้ t-test แบบ Independent Group (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2522 : 216 - 219)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยกลุ่มทดลอง
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยกลุ่มควบคุม
	N_1	แทน	ขนาดของกลุ่มทดลอง
	N_2	แทน	ขนาดของกลุ่มควบคุม
	s_1	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	s_2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายดังต่อไปนี้

N	หมายถึง	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย
S^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของคะแนน
t	หมายถึง	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
df	หมายถึง	ขั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อผู้วิจัยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มแล้ว ได้ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย นำผลที่ได้มาหาคะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และความคงทนในการเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอผลดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยได้นำคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย มาเปรียบเทียบกัน โดยใช้ t-test แบบ Independent ได้ผลดังที่แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	20	32.65	33.60	1.77
กลุ่มควบคุม	20	28.80	61.45	

$$t_{.05, 38} = 2.042$$

จากตาราง 1 พบว่านักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ กับโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. ศึกษาความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไฮน์ และเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู

ผู้วิจัยได้นำคะแนนสอบวัดความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไฮน์ และวิธีสอนตามคู่มือครูมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้ t-test แบบ Independent ได้ผลดังแสดงไว้ในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	20	34.80	29.64	2.79**
กลุ่มควบคุม	20	27.85	95.18	

$$t_{(0.05, 38)} = 2.75$$

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไฮน์ กับโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ มีความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้างนี้เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และวิธีสอนตามคู่มือครูของ กรมวิชาการ สรุปลำดับขั้นและผลของการศึกษาค้างนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้างนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูวิชาภาษาไทยของกรม วิชาการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูวิชาภาษาไทยของกรม วิชาการ

สมมุติฐานของการศึกษาค้างนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน ด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. ความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน ด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและทดลอง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าโบสถ์ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน กลุ่มควบคุม 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แผนการสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 บท คือ บทที่ 10 เรื่อง คณิงเงาะน้อย และบทที่ 11 เรื่องลูกกวาดมหัศจรรย์

2.2 แผนการสอนภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น 2 บท คือ บทที่ 10 เรื่องคณิงเงาะน้อย และบทที่ 11 เรื่องลูกกวาดมหัศจรรย์

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 50 ข้อ มีความเชื่อมั่นซึ่งหาโดยใช้สูตร KR-20 เท่ากับ .83

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ผู้วิจัยนำนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาจับฉลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน

3.2 ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยสอนกลุ่มทดลองด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และสอนกลุ่มควบคุมด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูของกรมวิชาการเป็นเวลา 40 คาบ คาบละ 20 นาที

3.3 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังจากเสร็จสิ้นการสอน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย

3.4 ทดสอบวัดความคงทนในการเรียนรู้ หลังจากเสร็จสิ้นการสอนไปแล้ว 2 สัปดาห์ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยชุดเดิม

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากทดลองแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และวิธีสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
2. นักเรียนที่เรียนวิชาภาษาไทยด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และวิธีสอนตามคู่มือครู มีความคงทนในการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ กับนักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทยของกรมวิชาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดทางด้านเวลา เพราะแม้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะไม่แตกต่างกันอย่างมีผลสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยแล้วจะพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ สามารถนำไปใช้สอนวิชาภาษาไทยได้ดี เท่าเทียมกับการสอน

ตามคู่มือครูของกรมวิชาการ และถ้าเพิ่มเวลาในการสอนกลุ่มทดลองให้มากขึ้น ก็มีแนวโน้มว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครูภาษาไทย และเนื่องจากเป็นการทดลองครั้งแรก ดังนั้นถ้าได้มีการปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ ก็เชื่อว่าจะได้ผลดี จากการสังเกตขณะที่สอน พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์มีความกระตือรือร้น และทำกิจกรรมอย่างอย่างกระฉับกระเฉง หลังจากที่ถูกเคยกับการสอนแบบนี้แล้ว การตอบคำถามที่ครูถาม รวดเร็ว และมีความมั่นใจมากขึ้น

2. ในการศึกษาเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ภาษาไทย ระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ และเรียนด้วยวิธีสอนตามคู่มือครู ผู้วิจัยทำการสอบและนำผลมาเปรียบเทียบ หลังจากการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไปแล้ว 2 สัปดาห์ ผลการวิจัยปรากฏว่า ความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งตรงตามสมมติฐาน ข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาขั้นตอนวิธีสอนแบบโรเซนไชน์แล้วจะเห็นว่า มีการทบทวนอยู่บ่อย ๆ จึงทำให้นักเรียนเปลี่ยนความจำระยะสั้นมาเป็นความจำระยะยาว และการสอนให้นักเรียนแก้ไขสิ่งที่บกพร่องในขณะที่เรียน ทำให้นักเรียนเกิดวิจรรณญาณในการเรียนรู้ มีความสามารถในการวิเคราะห์/และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง หลังจากที่ได้เรียนผ่านไปแล้ว ในการทดสอบความคงทนจึงปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นในขณะที่กลุ่มควบคุมมีคะแนนลดลง จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของ บลูม ซึ่งมีทั้งความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า

ขั้นตอนการสอนแบบโรเซนไชน์ ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนสั้น ๆ ในการสอนแต่ละตอน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจอย่างกระจ่างแจ้งในเนื้อหาวิชาและมีความมั่นใจในการแสดงความรู้ที่ได้ออกมา หลังจากที่ได้เรียนไปแล้วและเมื่อถึงช่วงเวลาไป นักเรียนได้เรียนสิ่งใหม่เพิ่มขึ้น นักเรียนกลุ่มทดลองก็สามารถนำความสามารถในการคิด และวิเคราะห์นั้นมาเป็นพื้นฐานในการศึกษาสิ่งใหม่ ซึ่งทำให้สามารถทำคะแนนจากการทดสอบวัดความคงทนได้มากกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นการยืนยันว่าการสอนแบบโรเซนไชน์ ทำให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ได้มากกว่าวิธีสอนตามคู่มือครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 วิธีสอนแบบโรเซนไชน์ ครูควรเตรียมการสอนแต่ละขั้นตอนมาอย่างค่อนข้างละเอียด เพื่อความสะดวกรวดเร็ว ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่จะให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างกระฉับกระเฉง โดยเฉพาะต้องเตรียมคำถามมากมาย ๑ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน และฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด คำถามควรมีความยากง่าย หลาย ๑ ระดับ ถ้าคำถามยากแล้วนักเรียนตอบผิด ก็ถามคำถามที่ง่ายขึ้นเพื่อให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นที่มีโอกาสตอบถูกบ้าง ครูจึงควรเลือกคำถามให้เหมาะสมกับเรื่องและนักเรียน

1.2 ในด้านเนื้อหา และกิจกรรมนั้น ครูควรแบ่งปริมาณเนื้อหา ที่จะเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ข้อสำคัญในการฝึกปฏิบัติ คือ ต้องให้นักเรียนได้ทราบผลของการฝึกอย่างรวดเร็วในขณะที่นักเรียนกำลังอยากทราบแล้วครูควรให้กำลังใจในการแก้ไขข้อบกพร่อง และเสริมแรงเมื่อนักเรียนทำได้ถูกต้องแล้ว ในการจัดทั้งเนื้อหาและกิจกรรม จะต้องจัดให้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน

1.3 ในการสอน ควรใช้สื่อการสอน มาประกอบเพิ่มขึ้น เช่น ภาพของจำลองและอื่น ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำวิธีสอนแบบโรเซนไชน์มาทดลองสอนเปรียบเทียบกับวิธีสอนแบบอื่น และสอนในวิชาอื่น ๆ เช่น คณิตศาสตร์หรือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

2.2 ควรนำวิธีสอนแบบโรเซนไชน์มาทดลองสอนในระดับประถมต้นที่ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.3 ควรนำวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ มาทดลองสอนเด็กที่มีปัญหาต่าง ๆ เช่น เด็กที่ขาดความมั่นใจในตนเอง สอนซ่อมเสริมเด็กที่เรียนอ่อนและสอนเสริมเด็กเก่ง

2.4 ควรมีการทดลองหาวิธีการปรับปรุง เพื่อพัฒนาวิธีสอนแบบโรเซนไชน์ให้
เหมาะสมในการนำไปใช้สอนในเนื้อหาวิชาที่ต่าง ๆ กัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. จิตวิทยาการศึกษา (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีเคชา, 2528.

ชวาล แพทย์กุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2520.

_____. เทคนิคการวัดผล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2516.

ชัยพร วิชชาวุธ. ความจำมนุษย์. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2520.

_____. จิตวิทยาฉบับประสบการณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สารมวลชน, 2519.

_____. มูลสารจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

คำรง ศิริเจริญ. เอกสารคำสอน วัดผล 201 การวัดผลแบบอิงเกณฑ์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2529.

นันทพร คชศิริพงศ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และความคงทนการเรียนรู้คำศัพท์ภาษา

อังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการสอนโดยใช้แบบฝึกหัด ที่มีเกมและไม่มีเกม

ประกอบ. ปรินญานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2526. อักสำเนา.

บงกช สุภาธาดา. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ และความคงทนในการจำหลักภาษาไทยระดับ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เกม และไม่ใช้เกมประกอบการสอน. ปรินญานินท์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักสำเนา.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2523.

เบญจกุล ศิริพรรณ. การศึกษาผลของการทราบจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยม

ศึกษาปีที่ 1. ปรินญานินท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2524. อักสำเนา.

ฝึกหัดครู, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานผลการวิจัย "โครงการสภาพแวดล้อม

ห้องเรียน : ระยะที่ 1. 2529.

พรณี ช.เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์, 2528.

ไพบูรณ์ จันทยศ. "พิษของการสอนเรื้อรังของครูหลักสูตรใหม่." วิทยาสาร. 29(15) :
12 - 14, สิงหาคม, 2521.

มาสวิล รักบ้านเกิด. การทดลองสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากในวิชาภาษาไทยกับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ทวีกิจการพิมพ์, 2524.

_____. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท ศึกษาพร จำกัด, 2528.

วารี คำไชโย. การทดลองใช้บทเรียนโมดูลในวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.

ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.

อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับร่าง).
2520.

_____. คู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา

ลาดพร้าว, 2523.

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียน

ชั้นประถมปีที่ 6 โดยใช้บทเรียนโมดูลกับการสอนปกติ. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.

- สมเดช อารีสวัสดิ์. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจที่มีต่อวิชาภาษาไทย และ ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยบทบาทสมมุติกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อักสำเนา.
- สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรชัย. วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สุคา ชาตรีนันท์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ แรงจูงใจ และความคงทนในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบ T.P.R. (Total Physical Response) ที่มีกิจกรรมเสริม และการสอนตามคู่มือครู. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อักสำเนา.
- สุปรียา มาลากาญจน์. การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. นครศรีธรรมราช : โครงการตำราและเอกสารวิชาการ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช, 2527.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. "วิธีสอนแบบโรเซนไชน์." สารพัฒนาหลักสูตร. มิถุนายน 2530.
- สุวัชร ศิริพัลลภ. การเปรียบเทียบความถนัดทางการเรียน และความคงทนในการจำระหว่าง นักเรียนที่สอนโดยใช้ และไม่ใช้วิธีเรียนเพื่อรู้แจ้งในวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักสำเนา.
- อัทธยา สายศิลป์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยชุดฝึกสมรรถภาพการอ่านเร็วกับการสอนตามกิจกรรมในคู่มือการสอนของกรมวิชาการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อักสำเนา.
- อารี เจริญพจน์. เปรียบเทียบผลการสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การสอนแบบศูนย์การเรียน กับการสอนแบบปกติ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อักสำเนา.

- Anderson, L.M., C.M. Evertson and J.E. Brophy. "An Experimental Study of Effective Teaching in First-Grade Reading Groups," The Elementary School Journal. 79 : 193 - 222, 1979.
- Barak V. Rosenshine. "Synthesis of Research on Explicit Teaching." Educational Leadership. 43(7) : 60 - 69, April, 1986.
- Corey, Jeffrey R. and Jame S. Micheal. "Retention in a S.P.T. Introductory Psychology Course," Learning Package in American Education. Englewood Cliffs, New Jersey : Educational Technology Publications, 1973.
- Fan, Chung Tah. Item Analysis Table. Princeton, New Jersey : Education Testing Service, 1952.
- Morss, Christopher. "A Comparison of an Oral-Aural Method and a Traditional Method of Directed Vocabulary Instruction with Secondary Students," Dissertation Abstracts. p. 3939 - 3940-A, March, 1982.
- Pinter, Donna Dac Krewdl. "The Effects of an Academic Game on the Spelling Achievement of Third Grades," Dissertation Abstracts. 2 : 710-A, August, 1977.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 50 ข้อ

ข้อที่	P _H	P _L	P	r	ข้อที่	P _H	P _L	P	r
1	.59	.33	.46	.27	18	.74	.25	.49	.49
2	.51	.22	.36	.31	19	.40	.14	.26	.32
3	.81	.33	.58	.49	20	.74	.22	.48	.52
4	.92	.44	.71	.56	21	.74	.22	.48	.52
5	.66	.33	.49	.33	22	.88	.44	.68	.49
6	.85	.55	.71	.35	23	.70	.18	.43	.52
7	.81	.48	.65	.36	24	.85	.40	.64	.48
8	.59	.29	.44	.31	25	.66	.40	.53	.26
9	.96	.22	.64	.76	26	.81	.44	.63	.40
10	.44	.18	.30	.30	27	.77	.59	.68	.21
11	.77	.37	.58	.41	28	.99	.48	.80	.73
12	.85	.29	.58	.57	29	.88	.48	.70	.46
13	.70	.29	.49	.41	30	.85	.59	.73	.32
14	.66	.25	.45	.42	31	.74	.55	.65	.21
15	.70	.11	.38	.61	32	.77	.59	.68	.21
16	.70	.25	.47	.45	33	.77	.44	.61	.35
17	.81	.51	.67	.33	34	.70	.29	.49	.41

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	P_H	P_L	P	r	ข้อที่	P_H	P_L	P	r
35	.74	.33	.54	.41	43	.96	.33	.69	.70
36	.88	.40	.66	.52	44	.96	.59	.80	.55
37	.92	.48	.72	.53	45	.62	.25	.43	.38
38	.74	.29	.52	.45	46	.92	.66	.80	.38
39	.96	.51	.77	.60	47	.88	.29	.60	.60
40	.48	.11	.28	.44	48	.92	.66	.80	.38
41	.92	.25	.61	.68	49	.40	.14	.26	.31
42	.92	.29	.63	.66	50	.77	.37	.58	.41

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ วิชาภาษาไทย

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย โดยใช้สูตร KR.20

$$\begin{aligned}
 r_{tt} &= \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq^2}{s_t^2} \right] \\
 &= \frac{50}{49} \left[1 - \frac{10.37}{56.42} \right] \\
 &= \frac{50}{49} \left[1 - .1838 \right] \\
 &= 1.020482 \times .8162 \\
 &= .83
 \end{aligned}$$

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีความเชื่อมั่น .83

ภาคผนวก ข.

1. ตัวอย่างแผนการสอนกลุ่มทดลอง *นาง วิมล ใจเย็น*
2. ตัวอย่างแผนการสอนกลุ่มควบคุม *ดร. วิมล ใจเย็น*

แผนการสอนที่ 1

บทที่ 10 เรื่อง กนังเงาะน้อย

จำนวนคาบ 3 คาบ

จุดประสงค์

1. อ่าน เขียน และบอกความหมายคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (9 คำ)
2. อ่านในใจ แล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 10 และแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนได้ถูกต้อง
4. เขียนบันทึกที่ได้จากการฟัง หรืออ่านได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. คำใหม่ 9 คำ ต้นกำมู โจรจัน สนเทห์ เขยิบ รุม สัมภาษณ์ ชมวด แบน สันโศษ
2. เนื้อเรื่องบทที่ 10

วันนี้ วีระมีลูกเงาะสีแสดนำกินมาฝากเพื่อน ๆ เขาบอกว่าญาติอยู่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่งทาง ร.ส.พ. มาให้หลายเซ่ง พอถึงเวลารับประทานอาหารกลางวันครูกลมมานั่งรับประทานด้วยเช่นเคย มานี้จึงแบ่งลูกเงาะใส่จานไปให้ ครูกลมชอบใจแล้วบอกว่ารับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้วจะเล่าเรื่องลูกเงาะให้ฟัง ที่แรกเด็ก ๆ ไม่ใคร่สนใจนัก เพราะคิดว่าเป็นเรื่องลูกเงาะผลไม้ที่เขากำลังรับประทานกันอยู่ พอรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ครูกับลูกศิษย์ก็พานั่งเล่นใต้ต้นกำมู ครูกลมพูดว่า "วันนี้ครูได้รับประทานลูกเงาะ ทำให้ครูนึกถึงลูกเงาะคนหนึ่ง" พวกเด็ก ๆ ได้ฟังก็แปลกใจพากันโจษจันว่าลูกเงาะเป็นคนได้อย่างไร ครูกลมเห็นนักเรียนพิศวง

ส่งสัยจึงพูดต่อไปว่า "นักเรียนทราบไหมว่า เงาะเป็นทั้งผลไม้และทั้งคนพวกหนึ่ง" นักเรียนต่างรู้สึกฉงนสนเท่ห์เพราะไม่เคยรู้มาก่อน จึงเบียบเข้าไปนั่งล้อมวงใกล้ ๆ นักเรียนชั้นอื่นรู้ก็มานั่งฟังด้วย จนเป็นกลุ่มใหญ่ วีระกับมานะมาช้าจึงได้นั่งข้างหลัง

"คุณครูคะ พวกเงาะอยู่ที่ไหนคะ" ดวงแก้วถาม

"รูปร่างหน้าตาเหมือนพวกเราไหมคะ" ชูใจถามบ้าง

ครูกมลหัวเราะ "อย่าเพิ่งรุมสัมภาษณ์ครูเลย ครูจะเล่าให้ฟังก่อน ถ้าสงสัยค่อยสัมภาษณ์เพิ่มเติมทีหลัง" แล้วครูกมลก็เล่าเรื่องเงาะให้ฟัง

"ลูกเงาะที่ครูนึกถึงนี่ชื่อ หนิง เขาเป็นเด็กเงาะ อายุรุ่นราวคราวเดียวกับพวกเธอแหละ เเงาะเป็นคนไทยพวกหนึ่งอาศัยอยู่ในป่าแถบใต้แถว ๆ จังหวัดพัทลุง พวกเงาะรูปร่างไม่สูงใหญ่ ผิวดำเงิวดำแดง เส้นผมอ่อนและขมวด ตาแหลม จมูกกว้างและแบน พวกเงาะเป็นพวกที่ถือสันโคษ มีความเป็นอยู่ง่าย ๆ ปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ไม่เป็น กินของที่มียู่ตามธรรมชาติ ที่อยู่ของพวกเงาะเป็นทับซึ่งทำสูงจากพื้นดิน ขอบย่ายที่อยู่บ่อย ๆ ก่อนนี้เขาใช้ใบไม้ทำเครื่องนุ่งห่ม มีภาษาพูดแต่ไม่มีภาษาหนังสือปัจจุบันนี้รู้จักเสื้อผ้าแล้ว พวกเงาะชอบสีแดง

3. การฟัง และการเขียนบันทึกที่ได้จากการฟัง และการอ่าน

มารยาทในการฟัง

การฟังและการอ่านเพื่อจับใจความ

การลำดับความคิด

การบันทึกสิ่งที่ได้จากการฟัง และการอ่าน

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำในบทที่ 9
2. บัตรคำในบทที่ 10

3. ภาพเรื่องราวเกี่ยวกับเงาะป่า
4. เกมเรียงลำดับประโยค
5. เรื่องสำหรับเล่าให้นักเรียนฟัง และอ่าน เพื่อฝึกการอ่าน การฟัง และจับบันทึก
6. แดบบันทึกเสียง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ทบทวน

ทบทวนคำในบทที่ 9 ทั้งหมด 53 คำ โดยการอ่านบัตรคำ และการเขียนตามคำบอก

ทบทวนเนื้อเรื่องบทที่ 9 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คนให้อ่านเนื้อเรื่อง

พร้อมกันโดยอ่านต่อกันตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 2 สอนบทเรียนใหม่โดย

1. บอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้เด็กทราบดังนี้

- 1.1 อ่านเขียน และบอกความหมายของคำใหม่ต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

ต้นกำมัญ โจษจัน สันเทห์ เขยิบ รุม สัมภาษณ์ ขมวด แบน สันโคษ

- 1.2 อ่านเนื้อเรื่องตั้งแต่ "วันนี้ พวกเงาะชอบสีแดง" ได้ถูกต้อง

- 1.3 อ่านในใจ แล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้

- 1.4 บอกมารยาทในการฟังได้อย่างน้อย 5 ข้อ

เขียนบันทึกสิ่งที่ได้จากการฟังและการอ่านได้ถูกต้อง

2. บอกหัวข้อย่อเรื่องที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ (จากเนื้อหา)

3. สอนเนื้อหาทีละตอนสั้น ๆ แล้วตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนเมื่อเรียนจบ

แต่ละตอนด้วยการถามคำถามนักเรียน

3.1 สอนเนื้อเรื่อง "วันนี้ ... จึงได้นั่งข้างหลัง" โดยสอนอ่านออกเสียง แล้วให้นักเรียนอ่านทีละคน แล้วช่วยกันสรุปเรื่องย่อ ๆ ในขณะที่นักเรียนอ่าน ครูคอยแก้ไขการวางท่าทาง การจับหนังสือ การอ่านผิดวรรคตอน จังหวะ และอื่น ๆ ให้ถูกต้อง

3.2 สอนคำใหม่ การอ่านคำใหม่ การเขียน การใช้ และความหมายของคำ ให้ตัวอย่างทั้งที่ผิดและถูก โดยการให้นักเรียนอ่านบัตรคำ และครูอธิบาย

3.3 สอนเรื่องมารยาทในการฟัง โดยให้นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของผู้ฟังที่ดี และผู้ฟังที่ไม่ดี ครูอธิบายเพิ่มเติม แล้วยกตัวอย่างการฟังที่ดี และการฟังที่ไม่ดี แล้วสรุปเรื่องมารยาทในการฟัง แล้วซักถามนักเรียน

3.4 สอนเนื้อเรื่อง "คุณครูคะ ... จนถึง ... พวกเงาะชอบสีแดง" โดยให้นักเรียนฟังแล้วจับใจความสำคัญ แล้วครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง แล้วให้นักเรียนอ่านเรื่องพร้อม ๆ กัน

3.5 ครูสอนตามลำดับความคิด ใจความสำคัญที่ได้จากการฟัง และการอ่าน การเขียนเพื่อการเขียนบันทึก โดยใช้เนื้อเรื่อง "วันนี้ ... จนถึง ... พวกเงาะชอบสีแดง" อธิบายลำดับเนื้อความ แล้วเล่นเกมเรียงประโยค ครูซักถามความเข้าใจของนักเรียน แล้วเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนจดบันทึก

ขั้นที่ 3 สอนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติโดยครูคอยควบคุม

ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อไปนี้

1. ให้แต่งประโยคจากคำใหม่ที่เรียน
2. ให้ช่วยกันเปรียบเทียบสิ่งที่แตกต่างระหว่างคนไทยกับเงาะ เช่น รูปร่าง

ความเป็นอยู่ ฯลฯ

3. ครูเล่าเรื่องให้นักเรียนฝึกฟัง และจับใจความ ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปแล้วเล่าให้เพื่อนฟัง ครูคอยแนะนำ แล้วนักเรียนทุกคนเขียนบันทึกส่งครู

ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบความถูกต้องและความเข้าใจของนักเรียน ถ้านักเรียนปฏิบัติถูกต้อง ครูให้การเสริมแรง ถ้านักเรียนทำผิดครูก็ให้ทำ หรือให้ช่วยชั้น ถ้าเห็นว่านักเรียนไม่เข้าใจตอนใด ครูก็ย้อนกลับไปสอนเฉพาะตอนนั้น

การตรวจสอบความเข้าใจได้จากการทำงานที่สั่ง แบบฝึกหัด ที่ส่งครู และครูเดินดู

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเอง

ให้นักเรียนฟังแถบบันทึกเสียงแล้วบันทึกส่งครู หรือให้อ่านเรื่องแล้วสรุปส่งครู และให้การบ้านไปฟังเรื่องเล่าจากที่ใดก็ได้แล้วเขียนสรุปมาส่ง

ขั้นที่ 6 ทบทวนรายสัปดาห์ และรายเดือน

ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่เรียนไปในบทที่ 9

แผนการสอนที่ 2

บทที่ 10 เรื่อง กนังเงาะน้อย

จำนวนคาบ 3 คาบ

จุดประสงค์

1. อ่านเขียน และบอกความหมายคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (13 คำ)
2. อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 10 ได้ถูกต้อง
3. อ่านในใจ แล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
4. ฟังเรื่องเงาะป่า แล้วสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นได้
5. อ่านเขียน คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แม่กค (ษ สะกด) ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. คำใหม่ 13 คำ วาสนา มหาดเล็ก โปรคปราน พวกพ้อง ทรงพระราชนิพนธ์ หนาววัน ชัดดี พารา สังขาร์ ชีวา เซษฐา เต็ง เขื่อนแซ

2. เนื้อเรื่อง บทที่ 10

ขณะนั้นพวกเงาะในประเทศไทยเหลืออยู่จำนวนน้อย ครูจะเล่าถึงเด็กน้อยกนังให้ฟัง กนังเป็นลูกกำพร้าเขาอยู่กับพี่ชาย กนังมีเพื่อนรักเพื่อนเกลอชื่อไม้ไผ่ กนังมีบุญวาสนาได้เป็น มหาดเล็กของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าอยู่หัวหรือรัชกาลที่ห้า พระองค์โปรดปรานกนังมาก เพราะเป็นเด็กที่เฉลียวฉลาด กนังเล่าเรื่องของตนเองและพวกพ้อง ถวายพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ จึงทรงพระราชนิพนธ์หนังสือกลอนบทละครเรื่องเงาะป่าขึ้น ในกลอนบทละครนี้ได้กล่าวถึงกนังว่า

มาจะกล่าววทไป	ถึงเด็กน้อยคนงคนชยัน
อยู่ทับแทนป่าพวัน	ชายเซตขันธ์ห้หลุงพารา
บิตามารคากี้หาไม	คำชาวต้องไฟกับสังขาร์
นางควากหอบคันสันชีวา	อยู่ด้วยเซษฐาชื่ออ้ายแก
มีเพื่อนชอบนักรักไกร	ชื่อไม้ไผ่ตัวแข็งแก่งแก
เคยคบกันไปป่าพาเขื่อนแซ	ตั้งแต่พ่อแม่ยังไม่ตาย

3. เนื้อความเรื่อง เงาะป่า
4. คำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด แม่กต (ษ สะกด)
5. การอ่านบทร้อยกรอง

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำบทที่ 10
2. แถบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะ
3. บทร้อยกรองให้นักเรียนฝึกอ่าน
4. หนังสือเรื่องเงาะป่า

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ทบทวน

ทบทวนคำใหม่ในบทที่ 10 ที่เรียนไปแล้ว 9 คำ โดยการเขียนตามคำบอก

ทบทวนเนื้อเรื่องตั้งแต่ "วันนี้ ... พวกเงาะชอบสีแดง" โดยให้อ่านพร้อมกัน

แล้วครูกับนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อความ

ขั้นที่ 2 สอนบทเรียนใหม่

1. บอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมดังนี้

1.1 อ่าน เขียน และบอกความหมายของคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ (13 คำ)

1.2 อ่านออกเสียงเนื้อเรื่องตั้งแต่ "ขณะที่พวกเขาจะ ... ตั้งแต่พ่อแม่ยังไม่ตาย" ได้ถูกต้อง

ไม่ตาย" ได้ถูกต้อง

1.3 อ่านในใจ แล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้

1.4 ฟังเรื่องเงาะป่าแล้วสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นได้

1.5 อ่าน เขียน คำที่สะกด ไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่ก (ษ สะกด)

ได้ถูกต้อง

2. ครูบอกหัวข้อย่อเรื่องที่เรียนให้นักเรียนทราบ

3. สอนเนื้อหาที่ละตอนสั้น ๆ ดังนี้

3.1 สอนเนื้อเรื่อง ตั้งแต่ "ขณะที่พวกเขาจะ ... ตั้งแต่พ่อแม่ยังไม่ตาย"

โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 คน อ่านพร้อมกันทีละกลุ่ม กลุ่มละประโยคต่อ ๆ กันตามความเหมาะสม และให้อ่านทีละคน ครูอธิบายเรื่อง แล้วครูและนักเรียนช่วยกันสรุป แล้วครูซักถามดูความเข้าใจของนักเรียน

3.2 สอนคำใหม่ โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมสอยกัลปพฤกษ์ กลุ่มใดได้คำใดก็อธิบายความหมายของคำนั้น และสะกดให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยครูคอยชี้แนะ แล้วให้นักเรียนช่วยกันแต่งประโยคจากคำใหม่

3.3 สอนเรื่องเงาะป่า โดยครูเล่าเรื่องให้ฟัง แล้วนักเรียนแต่ละกลุ่มบันทึกเรียบเรียงอ่านให้เพื่อนในชั้นฟัง แล้วช่วยกันวิจารณ์ว่า ของกลุ่มใดคืออย่างไร และควรแก้ไขอย่างไร โดยครูคอยควบคุมเสนอแนะ แล้วซักถามความเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องเงาะป่า และให้นักเรียนเล่าเรื่องเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยที่นักเรียนทราบ เช่น ชาวเรือ ชาวเขา ผีตองเหลือง ฯลฯ

3.4 สอนเรื่องคำที่สะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกด แม่กต (ษ สะกด) โดย
ครูอธิบาย ยกตัวอย่าง และซักถามนักเรียน

3.5 สอนเรื่องการอ่านบทร้อยกรอง โดยครูอธิบายวิธีอ่าน อ่านให้นักเรียน
ฟัง และเปิดแถบบันทึกเสียงการอ่านท่อนองเสนาะให้ฟัง ให้นักเรียนฝึกอ่าน

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติโดยครูคอยควบคุม ชี้แนะ

1. ให้อ่านบทร้อยกรองที่ครูเตรียมมาเพื่อฝึก

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความแตกต่างของเงาะป่า และคนไทย แล้วอภิปราย
เรื่อง "ถ้าเงาะป่ามาอยู่ร่วมกับคนไทย"

3. ให้แต่งประโยคโดยใช้คำที่สะกดด้วย ษ และทำแบบฝึกหัด

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความเข้าใจ ความถูกต้องในการปฏิบัติจากการอ่านการอภิปรายกลุ่ม
และตรวจจากแบบฝึกหัดที่นำมาส่ง ถ้านักเรียนทำถูกต้องดีแล้วก็เสริมแรงให้เกิดความเชื่อมั่น แต่ถ้านักเรียนทำผิดก็แก้ไขให้ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเอง

ให้อ่านเนื้อเรื่อง และแบบฝึก

ให้อ่านบทร้อยกรองที่ครูนำมา

ให้ทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน

ขั้นที่ 6 ทบทวนรายสัปดาห์ และรายเดือน

ครู และนักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่เรียนไปในบทที่ 9

แผนการสอนที่ 3

บทที่ 10 เรื่อง กนังเงาะน้อย

จำนวน 3 คาบ

จุดประสงค์

1. อ่านเขียน และบอกความหมายคำในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (10 คำ)
2. อ่านในใจ แล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อหา และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 10 และแบบฝึกหัดบทเรียนได้ถูกต้อง
4. เขียนรายงานการค้นคว้าจากบทความหรือหนังสือที่กำหนดให้อ่านได้
5. อ่านทำนองเสนาะได้

เนื้อหา

1. คำใหม่ 10 คำ กลอ กลา ตระหนัก พบพาน รู้เนื้อรู้ตัว ลักษณะ ตราพระราชสีห์ ไพร ลากเลา สบ

2. เนื้อเรื่อง บทที่ 10

กนังไปมาหาสู่กับไม้ไผ่เสมอ กนังมาหาไม้ไผ่คราใด ไม้ไผ่ก็ออกดีใจเป็นอันมาก

เมื่อนั้น

ไม้ไผ่ดีใจเป็นหนักหนา

วิ่งไปกอดคอพาคลอกลา

เข้ามานั่งในปราศรัยพัก

มีธูระกังวลโคเหว

อย่านิ่งเฉยบอกกูรู้ตระหนัก

แต่มิได้พบพานกันนานนัก

กุคิดถึงเพื่อนรักจะซาใจ

เมื่อกันมาเป็นมามากเล็กนั้น เขาต้องจากพี่ จากบ้านจากพวกพ้อง และจากไม้ไผ่ เพื่อนรักมาโดยไม่รู้เนื้อรู้ตัว ทั้งนี้เนื่องจากพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์จะได้ลูกเงาะสักคนหนึ่ง แต่ให้เขาสมัครใจไปอยู่กับพระองค์เองไม่ให้มีการบังคับ ในพระราชนิพนธ์เรื่องเงาะป่า กล่าวถึงหนังสือที่มีไปถึงผู้รั้งราชการเมืองพัทลุงว่า

ในลักษณะนั้นมีห้องตรา	พระราชสีห์มาสั่งให้
แสวงหาลูกพวกเงาะไพร	จะมีใครสมัครภักดี
เลือกให้ได้รูปโฉมเหมาะ	ตามเพศพวกเงาะตัวถนัด
ดูฉลาดฉลาดเลาทางที่	อย่าให้มีบังคับจับกุมกัน
ให้หลวงผู้รั้งตั้งใจ	หาถวายให้ได้จงกวัดขัน
ถ้าสยบค้ำจะมีรางวัล	แน้มได้แน้มมันจงบอกไป

3. การอ่านทวนองเสนาะ
4. การเขียนรายงานการค้นคว้าจากบทความหรือหนังสือที่กำหนดให้

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำบทที่ 10
2. แดบบันทึกเสียงการอ่านทวนองเสนาะ
3. บทความ และหนังสืออ่านประกอบเพื่อฝึกการเขียนรายงาน
4. หนังสือกลอนบทละคร เพื่อให้นักเรียนฝึกอ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 การทบทวน

ทบทวนคำใหม่ในบทที่ 10 ที่เรียนไปแล้ว 13 คำ ด้วยการอ่านบัตรคำ และเขียนตามคำบอก

ทบทวน เรื่องเงาะป่าและเนื้อเรื่องในบทเรียน "ขณะนี้พวกเงาะ ... ตั้งแต่พ่อแม่ยังไม่ตาย" ด้วยการอ่านพร้อมกัน และกล่าวถึงเนื้อเรื่องโดยสรุป

ขั้นที่ 2 สอนเนื้อหาใหม่ ดังนี้

1. บอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

- 1.1 อ่าน เขียน และบอกความหมายคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ (10 คำ)
- 1.2 อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 10 และแบบฝึกหัดบทเรียนได้ถูกต้อง
- 1.3 อ่านในใจแล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้

- 1.4 เขียนรายงานการค้นคว้าจากบทความหรือหนังสือที่กำหนดให้อ่านได้
- 1.5 อ่านทำนองเสนาะได้

2. บอกหัวข้อย่อยเรื่องที่จะเรียนให้นักเรียนทราบ (จากเนื้อหา)

3. สอนเนื้อหาที่ละตอนสั้น ๆ เมื่อจบแต่ละตอนตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

ทุกตอนด้วยการใช้คำถามตามนักเรียนให้มาก ๆ

3.1 สอนเนื้อเรื่องตั้งแต่ "คนังไปมาหาสู่กับไม้ไผ่เสมอ ... ถึง ... มันได้แหม่มมัน จงบอกไป" ให้นักเรียนอ่านพร้อม ๆ กัน แล้วให้นักเรียนอ่านคำกลอนที่ละคน แล้วช่วยกันสรุปเนื้อเรื่อง แล้วครูซักถามนักเรียน

3.2 สอนคำใหม่ การอ่าน การเขียน ความหมาย และการใช้คำใหม่ทั้ง 10 คำ โดยครูอธิบาย และให้นักเรียนอ่าน เขียนตามคำบอก แต่งประโยคจากคำใหม่ แล้วอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง

3.3 สอนเรื่องการอ่านทำนองเสนาะ โดยครูอธิบาย แล้วให้นักเรียนอ่าน
ทีละคนจากบทหรือกรอนที่ครูเตรียมมา

3.4 ครูสอนการเขียนรายงานการค้นคว้าจากบทความหรือหนังสือที่กำหนดให้
โดยครูอธิบายขั้นตอนการเขียน แล้วครูแจกเรื่องจากหนังสือหรือบทความให้ทุกกลุ่มอ่าน แล้วครู
ซักถามใจความสำคัญแล้วให้นักเรียนเขียน

ขั้นที่ 3 การสอนให้นักเรียนฝึกปฏิบัติโดยครูคอยควบคุม

1. ให้นักเรียนอ่านบทหรือกรอนที่ครูนำมา เช่น กลอนบทละครเรื่อง เงาะป่า ฯลฯ
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรียงประโยคให้เข้าใจความสมบูรณ์
3. ครูแจกเรื่องจากหนังสือหรือบทความให้นักเรียนอ่าน แล้วเก็บเรื่องสั้น ให้

นักเรียนเรียบเรียงเรื่องนั้นมาส่งครู

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติของนักเรียนโดยดูจากการอ่าน แบบฝึกหัด
และงานที่นักเรียนนำมาส่ง และครูเฝ้าดูขณะที่นักเรียนนั่งทำอยู่ด้านนักเรียนทำถูกต้องให้การเสริมแรง
แต่ด้านนักเรียนทำผิดครูก็อธิบายให้ฟัง หรือสอนใหม่ หรือให้ทำงานที่ง่ายขึ้นเพื่อให้นักเรียนมีโอกาส
ที่จะประสบความสำเร็จและเกิดความเชื่อมั่นในการทำงานนั้น

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเองจนถึงขั้นเรียนเกิน

ครูให้การบ้านนักเรียนไปทำแบบฝึกหัดหรืออ่านกลอนบทละคร แล้วมาเล่าให้เพื่อนฟัง
ให้เขียนบันทึกประจำวันมาส่งครู

ขั้นที่ 6 ทบทวน สิ่งที่เรียนแล้วในบทที่ 8

แผนการสอนที่ 4

บทที่ 10 เรื่อง ค้างเงาะน้อย

จำนวนคาบ 3 คาบ

จุดประสงค์

1. อ่าน เขียน และบอกความหมายคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (10 คำ)
2. อ่านในใจแล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 10 และแบบฝึกหัดบทเรียนได้ถูกต้อง
4. อธิบายเกี่ยวกับการเล่นพื้นเมืองได้
5. อ่าน เขียน คำพ้องรูปได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. คำใหม่ 10 คำ คือ ประทุษร้าย เกลี้ยกล่อม คั่นร่น อัง กัน ทะลึ่ง ยั้ง โมโห ซัดยัด เต็นท์

2. เนื้อเรื่องบทที่ 10

ผู้รับราชการหรือผู้ว่าราชการ ชื่อหลวงทิพกำแหง จึงปรึกษาทหารกับบรรดาผู้ใหญ่บ้านผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งจึงไปหาหัวหน้าพวกเงาะ หัวหน้าพวกเงาะบอกว่า พวกเงาะกำลังจะย้ายที่อยู่ เพราะเกิดการประทุษร้ายฆ่าฟันกันตาย พี่ชายของน้องก็หลบหนีไป จึงมีความเห็นว่าควรจะนำตัวน้องไปถวายพระเจ้าอยู่หัว เพราะเขาไม่มีใครดูแลเลี้ยงดูแล้ว แต่จะบอกตรง ๆ น้องก็คงไม่ยอมไป ให้จัดโนราไปแสดงให้พวกเงาะดู เพราะพวกเงาะชอบดูโนรา แล้วหัวหน้าเงาะจะ

เกลี้ยกล่อมคนงให้ ผู้รั้งราชการจึงจัดโนราที่มีชื่อมาแสดงให้พวกเงาะดู คนงกับไม้ไผ่และเพื่อน ๆ ก็มาด้วย โนราแสดงทั้งกลางวันและกลางคืน พอตกกลางคืน คนงกับเพื่อน ๆ ก็นอนหลับ หัวหน้าเงาะจึงอุ้มคนงทั้งหลั้บมาส่งให้ผู้รั้งราชการ พอคนงตื่นขึ้นก็ตกใจอะอะ อาละวาดคืบรนประหนึ่งคนบ้า

เมื่อนั้น

นั่งตะลึงงันอยู่เป็นกรูพัก
พอรู้สึกนึกกลัวจนตัวแข็ง
กันกระแทกเพื่อนปะทะเข้าหานไว้
ถึบทะเลิ่งตึงตังไม่ยั้งหยุด
โมโหเหะเหะชักชัก

คนงตื่นนอนตกใจหนัก

ไม่ประจักษ์ว่าอยู่แห่งใด
ตื่นเต็มแรงจนอุ้มทนไม่ไหว
สามสี่คนเข้าไปช่วยกันยื้อ
ช่วยกันจุกเหวี่ยงสะบัดวัดผิด
ปล้ำกันอีกอีกมาส่งเต็นท์

3. การเล่นพื้นเมือง เช่น โนรา
4. คำห้องรูป
5. คำที่มาจากภาษาอังกฤษ

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำในบทที่ 10
2. ภาพเรื่องราวเกี่ยวกับโนรา
3. บัตรคำที่มาจากภาษาอังกฤษ
4. บทร้อยกรองเรื่องคำห้องรูป

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ทบทวน

ทบทวนคำที่เรียนไปแล้ว 10 คำ ด้วยการให้อ่านบัตรคำและเขียนตามคำบอก

ทบทวนเนื้อเรื่องที่เรียนไปแล้วด้วยการให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน และช่วยกันสรุปความ

ย่อ ๆ และตรวจการบ้าน

ขั้นที่ 2 สอนบทเรียนใหม่โดย

1. ครูบอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้นักเรียนทราบดังนี้

1.1 อ่านเขียน และบอกความหมายคำใหม่ต่อไปนี้ได้ถูกต้อง ประทับใจ
เกลี้ยกล่อม คั่นรณ อัง กัน ทะลึ่ง ยั้ง โมโห ฮึดฮัด เต็นท์

- 1.2 อ่านออกเสียงบทเรียนที่ 10 และแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนได้ถูกต้อง

1.3 อ่านในใจ แล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้

- 1.4 อธิบายเกี่ยวกับการเล่นพื้นเมืองได้

- 1.5 อ่านเขียน คำพ้องได้ถูกต้อง

2. ครูบอกหัวข้อย่อเรื่องที่เรียนให้นักเรียนทราบ (จากเนื้อหา)

3. สอนเนื้อหาใหม่ที่ละตอนสั้น ๆ แล้วตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนเมื่อจบ

แต่ละตอน ด้วยการถามคำถามนักเรียนให้มาก ๆ

3.1 สอนเนื้อเรื่อง ตั้งแต่ "ผู้รั้งราชการหรือผู้ว่าราชการ ... ถึง ...
ปล้ำกันอีกคือมาส่งเต็นท์" โดยให้นักเรียนอ่านในใจ และตอบคำถามของครู แล้วช่วยกันสรุปเรื่อง

3.2 สอนคำใหม่ โดยครูยกตัวอย่างประโยคที่ใช้คำใหม่แล้วให้นักเรียน
ช่วยกันบอกความหมายของคำ แล้วให้นักเรียนอ่านสะกด และเขียนตามคำบอก และครูซักถาม

3.3 สอนเรื่องการเล่นพื้นเมือง โดยครูเล่าเรื่อง โนราให้นักเรียนฟัง แล้ว
ซักถามพร้อมทั้งอธิบายว่าเป็นการเล่นพื้นเมืองของทางภาคใต้ ส่วนทางภาคกลางก็มีการเล่นเพลง

เกี่ยวข้าว เดินกำร่ำเคียว เล่นบอกลักว้า ฯลฯ ให้นักเรียนเล่าถึงการเล่นที่นักเรียนรู้จักให้เพื่อน ฟัง และครูให้อ่านหนังสือ หรือฟังแถบบันทึกเสียงที่เกี่ยวกับการเล่นพื้นเมืองของภาคกลาง แล้วครู ชักถามเรื่องราว และความคิดเห็นของนักเรียน

3.4 สอนเรื่องคำพ้องรูป และคำพ้องเสียง โดยให้นักเรียนเปรียบเทียบกัน ครูกยกตัวอย่างคำพ้องรูป และให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง คำพ้องรูป จากนั้นยกตัวอย่างคำ แล้วให้นักเรียนอ่านทีละคน

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติโดยมีครูคอยควบคุม และชี้แนะ

1. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องคำพ้องรูป และให้แต่งประโยคโดยใช้คำ พ้องรูป
2. ให้แต่ละกลุ่มค้นคว้า และอภิปรายเกี่ยวกับการเล่นพื้นเมืองของภาคกลางแล้ว สรุปเป็นรายงานส่งครู
3. แบ่งนักเรียนในห้องออกเป็น 2 ฝ่าย แล้วให้เล่นเกมปริศนาอักษรไขว้แข่งกัน

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้องและความเข้าใจของนักเรียนโดยดูจากการอ่านบทร้อยกรอง และการแต่งประโยคจากคำพ้องรูปการค้นคว้าสรุปเรื่องการเล่นพื้นเมือง และการแข่งขันเกมปริศนา อักษรไขว้ ถ้านักเรียนทำผิดให้ครูอธิบายว่าผิดเพราะอะไร และแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้านักเรียนทำถูก ครูให้การเสริมแรง เช่น ชมเชย ฯลฯ

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเอง

ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

ให้นักเรียนไปรวบรวมการเล่นพื้นเมืองและวิธีเล่นอย่างย่อ ๆ มาให้มากที่สุด โดย อาจค้นคว้าจากหนังสือ หรือชักถามจากผู้ที่มีความรู้ ก็ได้ .

ขั้นที่ 6 ทบทวน รายสัปดาห์ และรายเดือน โดยครู และนักเรียนช่วยกันสรุปสิ่งที่เรียน แล้วในบทที่ 8

แผนการสอนที่ 5

บทที่ 10 เรื่อง ค้างเงาะน้อย

จำนวนคาบ 3 คาบ

จุดประสงค์

1. อ่าน เขียน และบอกความหมายคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (9 คำ)
2. อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 10 และแบบฝึกหัดบทเรียนได้ถูกต้อง
3. อ่านในใจ แล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
4. เขียนคำที่แสดงกิริยาอาการได้ถูกต้อง
5. เขียนคำ และข้อความที่กำหนดให้ด้วยตัวหวัดแกมบรรจงครึ่งบรรทัด ได้ถูกต้องและรวดเร็ว

เนื้อหา

1. คำใหม่บทที่ 10 จำนวน 9 คำ ประเล้าประโลม คาชคำ เผลา ตระหนก
ว่านเครือ ไสล ถัง อุปถัมภ์ ประภาส
2. เนื้อเรื่อง บทที่ 10
ผู้รู้ราชการค่อยปลอมประเล้าประโลม หาเสื้อผ้าใหม่สวย ๆ มาให้สวม หาอาหาร
ดี ๆ มาให้กิน หาของเล่นมาให้เกลือกกลาคาชคาไปหมด ผู้รู้ราชการปลอมโยนคำนึงตามหนังสือ
ว่า "หลายเพลา" เขาจึงค่อยกลายความตระหนกตกใจ

พอเคยหน้อยค่อยสบายหายหาวคเสียว	คณังเหลียวหลังกลืนสะอื้นให้
เสียวคายหับนัวันแต่จะไกล	แสนอาลัยวงศ์วานว่ำนเครือ
ห้วงเดือนฉีล่ำธารชานไศล	เพื่อนไม้ไผ่คู่ชีวิตคิดถึงเหลือ
เคยเป่านกจับปลามาจานเจือ	จะนั่งเบือนบ่นรำทุกคำกิน
ไฉ่ถิ่นฐานลานป่าจะลาแล้ว	น้ำตาแถวดังไหลให้สะอื้น
ผู้รั้งพลอบคณังน้อยค่อยกลักลืน	แล้วชวนขึ้นขี่ชมพวนวัน

ในที่สุด คณังเด็กน้อยชาวป่าชาวคง ก็ได้เข้าไปอยู่ในพระราชฐาน เป็นมหาดเล็ก คนสนิทได้รับใช้ใกล้ชิดพระเจ้าอยู่หัว พระองค์โปรดปรานคณังมาก ทรงอุปถัมภ์ชุบเลี้ยงคณังเป็น อย่างดี และคณังก็จงรักภักดีต่อพระองค์ ข้าราชการผู้ใหญ่ที่เมตตาเอ็นดูเขา ไม่มีใครอิจฉาริษยา แต่เขาก็บุญน้อย ได้มีโอกาสรับใช้ใกล้ชิดพระเจ้าอยู่หัวไม่นาน เขาก็ตาย"

พอครูกลมเล่าจบ พวกนักเรียนก็พูดกันหึมหัม ด้วยความรู้สึกต่าง ๆ กัน

"น่าสงสารคณังนะกะ เขาคงคิดถึงบ้าน คิดถึงไม้ไผ่ เขาจึงตาย" จันทรพูดเบา ๆ
พลางเอามือลูบขาลับ ๆ ของตนไปมา ชูใจนั่งอยู่ใกล้ ๆ จึงเอื้อมมือไปโอบกอดจันทรไว้

"คงไม่ใช่อย่างนั้นดอกจันทร" ครูกลมพูด "ครูอ่านพบในหนังสือว่า คณังรักพระเจ้า อยู่หัวมาก ไปไหนก็ตามเสด็จฯ จนลืมนึกถึงบ้าน คิดถึงเพื่อน พระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์ หนังสือ เงาะป่า คณังก็เฝ้าฯ อยู่ใกล้ ๆ พระองค์ตรัสประภาษซักถามเรื่องราวและคำศัพท์ต่าง ๆ ของพวกเงาะอยู่ตลอดเวลา ครูคิดว่าพวกเงาะคงอายุไม่ยืนกระมัง คณังจึงตายเสียแต่อายุน้อย ครูกลมหยุดอยู่ครู่หนึ่ง จึงพูดต่อไปว่า "ครูยังมีเรื่องเงาะอยู่อีกเรื่องหนึ่ง เอาไว้ว่า ๆ จะเล่า ให้ฟังอีก แน่ะ เสียงระฆังเข้าเรียนแล้ว รีบไปกันเถอะ" พวกนักเรียนกล่าวคำขอบคุณครูกลม แล้วรีบวิ่งแยกย้ายกันไปเข้าห้องเรียน

3. คำที่แสดงกิริยาอาการ

4. การเขียนคำ และข้อความด้วยตัวหลักแบบบรรจงครึ่งบรรทัด

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำบทที่ 10
2. แผนภูมิ ประเภทของคำ เช่น คำที่บอกชื่อคน สัตว์ สิ่งของ คำที่แสดงกิริยาอาการ คำที่บอกลักษณะ คำที่แสดงความรู้สึก

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นที่ 1 ทบทวน

ทบทวนคำที่เรียนมาแล้วทั้งหมดในบทที่ 10 โดยให้นักเรียนอ่านบัตรคำ และเขียนตามคำบอก

ทบทวนเนื้อเรื่องที่เรียนมาแล้วทั้งหมดในบทที่ 10 โดยให้นักเรียนอ่านพร้อม ๆ กัน และผลัดกันเล่าเรื่องราวที่จะคนต่อ ๆ กัน

ขั้นที่ 2 สอนบทเรียนใหม่โดย

1. บอกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้นักเรียนทราบ ดังนี้
 - 1.1 อ่าน เขียน และบอกความหมายคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (9 คำ)
 - 1.2 อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 10 และแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนได้ถูกต้อง
 - 1.3 อ่านในใจ แล้วสามารถตอบคำถามสรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
 - 1.4 เขียนคำที่แสดงกิริยาอาการได้ถูกต้อง
 - 1.5 เขียนคำ และข้อความ ที่กำหนดให้ด้วยตัวหลักเกมบรรจงเครื่องบรรทัดได้ถูกต้องและรวดเร็ว
2. บอกหัวข้อย่อเรื่องที่เรียนให้นักเรียนทราบ (จากเนื้อหา)
3. สอนเนื้อหาที่ละตอนสั้น ๆ แล้วตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนเมื่อเรียนจบแต่ละตอน ด้วยการถามคำถามนักเรียนให้มาก ๆ

3.1 สอนเนื้อเรื่อง ตั้งแต่ "ผู้รั้งราชการก่อนพลบประเล้าประโลม ... ถึง ... แล้วชวนขึ้นขี่ชมพนาวัน" ด้วยการให้นักเรียนอ่านทีละกลุ่ม แล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญ และครูซักถามความเข้าใจของนักเรียน

3.2 สอนคำใหม่ 9 คำ ด้วยการให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำจากประมวลคำท้ายหนังสือเรียน แล้วเขียนลงในสมุด จากนั้นครูเรียกถามทีละคนให้อธิบายความหมายของคำที่ค้นคว้าให้เพื่อนฟัง

3.3 สอนเนื้อเรื่อง ตั้งแต่ "ในที่สุด ... จนถึง ... แล้ววิ่งแยกย้ายกันไปเข้าห้องเรียน" ด้วยการให้นักเรียนอ่านทีละคน และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายกันในหัวข้อ "ถ้านักเรียนไปอยู่กับพวกเงาะ" แล้วแต่ละกลุ่มเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง

3.4 สอนเรื่องคำที่แสดงกิริยาอาการ ครูกำหนดคำให้ ให้นักเรียนช่วยกันจัดประเภทคำ แล้วบอกเหตุผลว่าเหตุใดจึงจัดเช่นนั้น แล้วครูอธิบายเสริม

3.5 สอนเรื่องการเขียนคำ หรือข้อความด้วยตัวหวัดแกมบรรจง ครึ่งบรรทัด โดยครูอธิบายแล้วให้นักเรียนฝึกเขียนให้ถูกต้องสวยงาม และรวดเร็ว

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติโดยครูคอยควบคุม แนะนำ

1. ครูกำหนดคำที่แสดงกิริยาอาการให้นักเรียนแต่ละประโยค
2. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด และอ่านแบบฝึกหัดทำแบบ
3. ให้นักเรียนคัดข้อความจากหนังสือเรียน ตั้งแต่ "ในที่สุด ... จนถึง ...

แล้ววิ่งแยกย้ายกันไปเข้าห้องเรียน" ในเวลา 10 นาที แล้วส่งครู

ขั้นที่ 4 ครูเดินตรวจดูการทำงาน of นักเรียน และตรวจงานที่นักเรียนนำมาส่ง แล้วแก้ไขสิ่งที่ผิดไม่เหมาะสมให้ถูกต้อง และอธิบายให้เข้าใจหรือสอนใหม่

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเอง โดยให้เขียนคำที่แสดงกิริยาอาการมาให้มากที่สุดเป็นการบ้าน ให้นักเรียนแข่งขันกันเขียนตัวแกมบรรจงข้อความที่กำหนดให้ในเวลา 10 นาที แล้วแต่ละกลุ่มช่วยกันพิจารณาผลงานของเพื่อน

ขั้นที่ 6 ทบทวนรายสัปดาห์ และรายเดือน ทบทวนเรื่องที่เรียนแล้วในบทที่ 9

2. ตัวอย่างแผนการสอนกลุ่มควบคุม

คู่มือการสอนภาษาไทย

แผนที่ 1

บทที่ 10 เรื่อง กนังเงาะน้อย

จำนวนคาบ 3 คาบ

จุดประสงค์

1. อ่านเขียน และบอกความหมายคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (9 คำ)
2. อ่านในใจ แล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 10 และแบบฝึกหัดบทเรียนได้ถูกต้อง
4. เขียนบันทึกที่ได้จากการฟัง หรืออ่านได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. คำใหม่ 9 คำ ได้แก่ ต้นกำมู โจษจัน สนเทห์ เขยิบ รุม สัมภาษณ์ ชมวก แบน สันโฆ
2. เนื้อเรื่องตั้งแต่ "วันนี้ ... จนถึง ... พวกเงาะชอบสีแสด"
3. การฟัง และการเขียนบันทึกสิ่งที่ได้จากการฟัง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. กิจกรรมการฟังอย่างมีวิจารณญาณ

1.1 เรียกอาสาสมัครประมาณ 1 - 5 คน ให้อยู่นอกห้อง

1.2 นักเรียนคนอื่น ๆ มีกระดาษและปากกา คอยเขียนข้อความที่แต่ละคนเล่าว่ามีอะไรเพิ่ม และตัดอะไรออกไปบ้าง

1.3 อาสาสมัครคนที่ 1 อ่านเรื่องที่ครุ่นนำมา ให้เพื่อนทุกคนในชั้นเรียนฟัง

1.4 อาสาสมัครคนที่ 2 เล่าเรื่องที่ได้รับฟังจากคนที่ 1

1.5 อาสาสมัครคนที่ 3 เล่าเรื่องตามที่ได้รับฟังจากคนที่ 2 แล้วคนที่ 4 เล่าเรื่องต่อจากคนที่ 3 คนที่ 5 เล่าต่อจากคนที่ 4

1.6 นักเรียนเปรียบเทียบข้อความที่ได้รับฟังระหว่างคนที่ 2 กับคนที่ 5 ว่าใครมีรายละเอียดมากกว่ากัน

1.7 ให้อาสาสมัครคนที่ 1 อ่านเรื่องให้ทุกคนฟังอีกครั้งหนึ่งจะทำให้พบว่า ผู้เล่าบางคนเพิ่มเติมเรื่องขึ้นมาอีก บางคนตัดบางส่วนออก

1.8 ให้นักเรียนสรุป วิเคราะห์เรื่องที่รับฟัง

หมายเหตุ นักเรียนอาสาสมัครที่อยู่นอกห้อง จะต้องไม่ได้ยินเรื่องที่เล่า

ขั้นสอน

1. สอนอ่านในใจ โดยใช้กิจกรรม

- ตั้งคำถามบนกระดาน

- ให้นักเรียนอ่านในใจ
 - ตอบคำถามและสรุปข้อคิดที่ได้จากเนื้อเรื่อง
 - วิเคราะห์ตัวละคร
 - ลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
2. สอนคำใหม่ โดยฝึกอ่านจากบัตรคำ แล้วใช้กิจกรรมต่อบัตรคำดังนี้
- 2.1 ครูจับบัตรคำเป็นชุด ๆ จัดให้นักเรียนเล่นบัตรคำที่จัดไว้ชุดละ 8 คน
- 2.2 วิธีเล่น เอาบัตรวางต่อกันตามที่กำหนดให้ เช่น
- 2.2.1 ตัวสะกด ให้ใช้ตัวสะกดของคำหน้าเป็นพยัญชนะนำของคำต่อไปนี้
- ชาย ยาง งาม แม่ นอน นิม มวย ยาว
- 2.2.2 คำเหมือน ใช้เสียงสะกดหรือสระคำท้ายเป็นเสียงของคำต่อไปนี้
- ตาม หา ทา พาย พาย เรือ เรือ ใบ ใบ บัว บัว ขาว
3. เสียงเหมือน ใช้เสียงสะกดหรือสระคำท้ายเป็นเสียงของคำต่อไปนี้
- เย็บ ผูก ลูก จ้าง ล้าง มือ ถือ ไม้
- ในการฝึกเล่นต่อบัตร ครูควรกำหนดตัวอย่างใดอย่างหนึ่งก่อน นักเรียนจะต่อบัตรได้ จะต้องอ่านบัตรคำนั้น ๆ และต้องทำให้ถูกต้องตามหลักการที่เรายอมรับ
3. กิจกรรม ให้แต่งประโยคแสดงความหมาย
- กิจกรรม เขียนคำใหม่ตามคำบอก
4. สอนอ่านออกเสียง ให้นักเรียนฝึกอ่าน

ขั้นสรุป

1. อ่านแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน
อ่านแบบฝึกข้อ 1 และข้อ 2 แล้วทำกิจกรรม ทำแบบฝึกหัดที่ 10 ข้อ 4.1 และ 4.2
2. กิจกรรมเสริมความเข้าใจและทักษะ
เขียนบันทึกประจำวันที่ได้จากการฟังการอ่านแล้วนำมาส่งครู

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำ
2. เรื่องที่จะนำมาเล่าในกิจกรรม การฟังอย่างมีวิจารณญาณ
3. แบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้น ป.4 กรมวิชาการ

แผนที่ 2

บทที่ 10 เรื่อง ทิ้งเงาะน้อย

จำนวนคาบ 3 คาบ

จุดประสงค์

1. อ่านเขียน และบอกความหมายคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (13 คำ)
2. อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 10 ได้ถูกต้อง
3. อ่านในใจแล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
4. ฟังเรื่องเงาะป่า แล้วสามารถอภิปรายแสดงความคิดเห็นได้
5. อ่าน เขียน คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แม่กด (ษ สะกด) ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. คำใหม่ 13 คำ คือ วาสนา มหาดเล็ก โปรตปราน พวกลัวง ทรงพระราชนิพนธ์ หนาววัน ชัณฑ์ พารา สังขาร์ ชีวา เชษฐา เต็ง เชื้อนแซ
2. เนื้อเรื่อง ตั้งแต่ "ขณะนี้พวกเงาะ ... จนถึง ... ตั้งแต่พ่อแม่ยังไม่ตาย"
3. เนื้อความเรื่องเงาะป่า
4. คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่กด (ษ สะกด)
5. การอ่านบทร้อยกรอง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่าเรื่องเงาะป่าอย่างย่อ ๆ หรือตอนใดตอนหนึ่งให้นักเรียนฟังแล้วอภิปราย
ซักถามแสดงความคิดเห็น ควรฝึกมารยาทในการพูดด้วย

ขั้นสอน

1. สอนคำใหม่ 13 คำ โดย
 - 1.1 สอนคำอ่านใหม่ โดยฝึกอ่านจากบัตรคำ และใช้กิจกรรมจำลองตลาด (4.14)
 - 1.2 สอนความหมายของคำใหม่ โดยค้นหาความหมายจากพจนานุกรมท้ายหนังสือ
 - เรียน
 - 1.3 สอนเขียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมแต่งประโยค (ปากเปล่า)
2. สอนอ่านในใจ โดยใช้กิจกรรมต่อไปนี้
 - 2.1 ตั้งคำถามบนกระดาน
 - 2.2 ให้นักเรียนอ่านในใจ
 - 2.3 ตอบคำถามและสรุปข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
 - 2.4 วิเคราะห์ตัวละคร
 - และใช้กิจกรรมจับใจความ (ภาคผนวก ข้อ 4.6)
3. สอนอ่านออกเสียง โดยเน้นเรื่อง การอ่านให้ถูกวรรคตอนชัดด้วยข้อความ

ขั้นสรุป

1. อ่านแบบฝึกหัดข้อ 3 และเลือกใช้กิจกรรมต่อไปนี้
 - ช่วยกันหาคำพ้อง แล้วนำมาแต่งประโยค
 - เติมคำ (พ้องรูป) ลงในช่องว่าง ให้ความหมายถูกต้อง
 - ทำแบบฝึกหัดที่ 10 ข้อ 4.3
2. อ่านบทความเรื่องเงาะป่า แล้วเขียนรายงานมาส่งครู

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำใหม่ บทที่ 10
2. บทความเรื่องเงาะป่า

แผนที่ 3

บทที่ 10 เรื่อง กังงะจะน้อย

จำนวนคาบ 3 คาบ

จุดประสงค์

1. อ่าน เขียน และบอกความหมายคำในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (10 คำ)
2. อ่านในใจ แล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
3. อ่านออกเสียง บทเรียน บทที่ 10 และแบบฝึกหัดบทเรียนได้ถูกต้อง
4. เขียนรายงานการค้นคว้า จากบทความ หรือหนังสือที่กำหนดให้อ่านได้
5. อ่านทำนองเสนาะได้

เนื้อหา

1. คำใหม่ 10 คำ คือ กลอ กลา ตระหนัก พบพาน รู้เนื้อรู้ตัว ลักษณะ ตราพระราชสีห์ ไพร ลาดเลา สบ
2. เนื้อเรื่อง ตั้งแต่ "กั้งไปมาหาสู่ไม้ไผ่เสมอ ... ถึง ... มันได้แน่นอนจงออกไป
3. การอ่านทำนองเสนาะ
4. การเขียนรายงานการค้นคว้าจากบทความหรือหนังสือที่กำหนดให้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

คำถามหรือ ข้อความในบทเรียนมาสนทนาหรืออภิปราย เช่น ตราพระราชสีห์ รู้เนื้อรู้ตัว

ฯลฯ

ขั้นสอน

1. สอนคำใหม่ด้วยการอ่านจากบัตรคำ และอ่านแถบคำเลื่อน
 สอนความหมายของคำโดยใช้กิจกรรมหุ่นพูดได้
 สอนเขียนคำใหม่ด้วยการเติมคำในช่องว่าง
2. สอนอ่านในใจโดย
 - ตั้งคำถามบนกระดาน
 - ให้นักเรียนอ่านในใจ
 - ตอบคำถามและสรุปข้อคิดที่ได้จากเนื้อเรื่อง
 - วิเคราะห์ตัวละคร
 - กิจกรรมทอนประโยคให้สั้นลง
3. สอนอ่านออกเสียง
 - อ่านกลอนบทละครในเนื้อเรื่องเป็นร้อยแก้วเสียก่อน ให้ดูวรรคตอน แล้วอ่านเป็นทำนองให้มีเสียงสูงต่ำ จังหวะ และสัมผัสที่ถูกต้อง

ขั้นสรุป

อ่านแบบฝึกข้อ 4 แล้วทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนอักษรย่อ แล้วกำหนดข้อความให้ตอนหนึ่งให้นักเรียนเปลี่ยนคำบางคำเป็นอักษรย่อ

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำใหม่ บทที่ 10
2. ข้อความให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องอักษรย่อ
3. แถบบันทึกเสียงทำนองเสนาะ

แผนที่ 4

บทที่ 10 เรื่อง กังงะน้อย

จำนวนคาบ 3 คาบ

จุดประสงค์

1. อ่าน เขียน และบอกความหมายคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (10 คำ)
2. อ่านในใจแล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
3. อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 10 และแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนได้ถูกต้อง
4. อธิบายเกี่ยวกับการเล่นพื้นเมืองได้
5. อ่านเขียนคำพ้องรูปได้ถูกต้อง

เนื้อหา

1. คำใหม่ 10 คำ คือ ประทุษร้าย เกลี้ยงล่อม คั่นรน อัง กัน ทะลึ่ง ยัง โมโห
ฮึดฮัด เต็มที่
2. เนื้อเรื่องตั้งแต่ "ผู้รั้งราชการ ... จนถึง ปล้ากัณฑ์อโศกมาส่งเต็นท์"
3. การเล่นพื้นเมือง เช่น โนรา
4. คำพ้องรูป
5. คำที่มาจากภาษาอังกฤษ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูหรือนักเรียนเล่าถึงการเล่นพื้นเมือง (โนรา) ให้นักเรียนฟัง ควรมีการอภิปราย
ซักถาม และอภิปรายขั้นตอนในการเล่นพื้นเมือง (มโนราห์)

ขั้นสอน

1. สอนคำใหม่

- 1.1 สอนอ่านคำใหม่ โดยฝึกอ่านจากบัตรคำ และใช้กิจกรรมตารางสร้างสรรค์
- 1.2 สอนความหมายของคำใหม่ โดยใช้กิจกรรม ความสัมพันธ์ของคำกับภาพ
- 1.3 สอนการเขียนคำใหม่ โดยใช้กิจกรรม นำคำใหม่มาแต่งหลาย ๆ ประโยค

ให้เป็นเรื่องราวนิทาน

2. สอนอ่านในใจ โดย

- 2.1 ตั้งคำถามบนกระดาน
- 2.2 ให้นักเรียนอ่านในใจ
- 2.3 ตอบคำถามและสรุปข้อคิดที่ได้จากเนื้อเรื่อง
- 2.4 กิจกรรมทอนประโยคให้สั้นลง

ขั้นสรุป

อ่านแบบฝึกข้อ 5 แล้วคัดเลือกจากคำกลอนบทละครในบทเรียน บางวรรคให้นักเรียน
แปลความหมาย

สื่อการเรียนรู้

1. คำใหม่บทที่ 10
2. ภาพการเล่นพื้นเมือง
3. คำกลอนจากบทละครตามความเหมาะสม

แผนที่ 5

บทที่ 10 เรื่อง ค้างเงาะน้อย

จำนวนคาบ 3 คาบ

จุดประสงค์

1. อ่าน เขียน และบอกความหมายคำใหม่ในบทที่ 10 ได้ถูกต้อง (9 คำ)
2. อ่านออกเสียงบทเรียนบทที่ 10 และแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนได้ถูกต้อง
3. อ่านในใจแล้วสามารถตอบคำถาม สรุปเนื้อเรื่อง และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องในบทเรียนได้
4. เขียนคำที่แสดงกิริยาอาการได้ถูกต้อง
5. เขียนคำ และข้อความที่กำหนดให้ด้วยตัวหวัดแกมบรรจงครึ่งบรรทัดได้ถูกต้องและรวดเร็ว

เนื้อหา

1. คำใหม่ 9 คำ คือ ประเล้าประโลม คางคก เผลา ตระหนก วานเครือ ไส้ล ถึงอุปถัมภ์ ประภาส
2. เนื้อเรื่องตั้งแต่ "ผู้รับราชการ ... จนถึง แล้วรีบวิ่งแยกย้ายกันไปเข้าห้องเรียน"
3. คำที่แสดงกิริยาอาการ
4. การเขียนคำ และข้อความด้วยตัวหวัดแกมบรรจงครึ่งบรรทัด

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

นำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมไครเกมได้ฉันว่าเก่ง

ขั้นสอน

1. สอนคำใหม่ 9 คำ
 - 1.1 สอนอ่านคำใหม่ โดยใช้กิจกรรมประสมคำนำโชค
 - 1.2 สอนความหมายของคำใหม่ โดยใช้กิจกรรม แสดงท่าทางตามคำสั่ง
 - 1.3 สอนการเขียนคำใหม่ โดยการเขียนตามคำบอก
2. สอนอ่านในใจ โดยทำกิจกรรมต่อไปนี้
 - 2.1 ตั้งคำถามบนกระดาน
 - 2.2 ให้นักเรียนอ่านในใจ
 - 2.3 ตอบคำถามและสรุปข้อคิดที่ได้จากเนื้อเรื่อง
 - 2.4 วิจารณ์ตัวละคร
 - 2.5 แสดงบทบาทสมมุติ
3. สอนอ่านออกเสียง
 - 3.1 อ่านคำกริยา

ขั้นสรุป

- อ่านแบบฝึกข้อ 6 แล้วกำหนดคำใหม่ให้แต่งประโยคออกเล่าและปฏิเสธ
- เขียนข้อความด้วยตัวหวัดแกมบรรจงครึ่งบรรทัดในเวลา 5 นาที

สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำคำใหม่บทที่ 10
2. แผนภูมิคำแสดงกิริยาอาการ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บทที่ 10 และบทที่ 11

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วนำไปกากบาทในกระดาษคำตอบ

1. ถ้าวันนั้นมานี้ไม่เอาเงาะของวีระไปให้ครูกลม
รับประทาน นักเรียนคิดว่าครูกลมจะเล่าเรื่อง
ลูกเงาะหรือไม่
ก. เล่า เพราะคิดจะเล่าอยู่แล้ว
ข. เล่า เพราะต้องสอนเรื่องเงาะอยู่แล้ว
ค. ไม่เล่า เพราะคงนึกไม่ออก
ง. ไม่เล่า เพราะไม่ได้กินเงาะของวีระ
2. ลักษณะนิสัยของไม้ไผ่ และญาติ เป็นอย่างไร
ก. เป็นคนชอบคบเพื่อน
ข. ชอบสันโดษและย้ายที่อยู่บ่อย
ค. ชอบช่วยเหลือคนที่ทุกข์ยาก
ง. ชอบการล่าสัตว์มากกว่าการปลูกพืช
3. ข้อใดแสดงให้เห็นว่าพวกเงาะก็มีการขัดแย้ง
และเกร
ก. ชอบล่าสัตว์
ข. ย้ายที่อยู่บ่อย ๆ
ค. มีจำนวนลดน้อยลง
ง. มีการประทุษร้ายกัน
4. ตอนที่คนงเข้าไปด้วยกับพระเจ้าอยู่หัว เขามี
อายุเท่าไร
ก. ประมาณ 3 - 6 ปี
ข. ประมาณ 9 - 12 ปี
ค. ประมาณ 15 - 18 ปี
ง. ประมาณ 20 ปี
5. พวกลูกเงาะมีลูกคอกไว้ทำอะไร
ก. เอาไว้ล่าสัตว์
ข. เอาไว้ฆ่าศัตรู
ค. เอาไว้ป้องกันตัวเอง
ง. เอาไว้เป็นเครื่องประดับบารมี
6. ผีและหน้าตาของพวกเงาะคล้ายกับคนชาติใด
ก. ไทย
ข. เขมร
ค. นิโกร
ง. อินเดียน

7. หัวหน้าเงาจะเปรียบได้กับใคร
- ก. กำนัน
 - ข. ผู้ใหญ่บ้าน
 - ค. นายอำเภอ
 - ง. ผู้ว่าราชการจังหวัด
8. พวกเงาจะชอบทำอะไร
- ก. คอกมะลิ
 - ข. คอกขบา
 - ค. คอกจำปา
 - ง. คอกกระทิงงา
9. เหตุการณ์ต่อไปนี้ เหตุการณ์ใดเกิดหลังสุด
- ก. กงไถ้เป็นมหาดเล็ก
 - ข. กงไถ้ไปมาหาสู่กับไม้ไผ่
 - ค. บิคมารดาของกงไถ้สิ้นชีวิต
 - ง. ผู้รั้งราชการจัดโหรมาแสดงให้เงาจะดู
10. ถ้าในราชทูตกับภาคใต้ อะไรจะคู่กับภาคกลาง
- ก. ภาพยนต์
 - ข. หนังตะลุง
 - ค. พ้อนเล็บ
 - ง. ลำตัด
11. ข้อใดไม่มีความสัมพันธ์กับคำว่า "ญาติ"
- ก. เขาเป็นเพื่อนของผม
 - ข. ลูกของพี่สาวตนเอง
 - ค. คนที่ขอสรพหงษ์เป็นลูกผม
 - ง. ผมเองมีลูก 2 คนแล้วครับ
12. ครูกลมหัวเราะ "อย่าเพิ่งรุมสัมภาษณ์ครูเลย" คำที่ขีดเส้นใต้ใช้คำใดแทนได้ แล้วความหมายยังคงเดิม
- ก. บอก
 - ข. ถาม
 - ค. เล่า
 - ง. ตอบ
13. ร.ส.พ. ย่อมาจากอะไร
- ก. องค์การรับส่งพัสดุภัณฑ์
 - ข. รดรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
 - ค. รดรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
 - ง. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

14. ข้อใดมีความหมายไม่สัมพันธ์กัน
 ก. อุมถัมภ์-ช่วยเหลือ
 ข. วานเกรือ-ญาติ
 ค. ประภาษ-เดิน
 ง. ไพร-คันไม้
15. "นำส่งสารณะกะ เขาคงคิดถึงบ้าน คิดถึง
 แม่ไผ่ เขาจึงตาย" คำที่ขีดเส้นใต้
ไม่สัมพันธ์กับข้อใด
 ก. ซาตใจ
 ข. คับสังขาร
 ค. มรณะ
 ง. ชีวา
16. "ห้วงเดือนถ้ำล้าธารขานไศล" คำที่ขีด
 เส้นใต้ มีความหมายตรงกับข้อใด
 ก. ป่า
 ข. ภูเขา
 ค. ก้อนหิน
 ง. ถิ่นที่ไม่เจริญ
17. "ฉันรู้สึกงอนในคำพูดของเธอ" คำที่ขีดเส้นใต้
 มีความหมายตรงกับข้อใด
 ก. น้อยใจ
 ข. หุกระใจ
 ค. ประหลาดใจ
 ง. กลุ้มใจ
18. ข้อใดมีความหมายต่างจากพวก
 ก. พิศวง
 ข. สงสัย
 ค. สนแต่
 ง. ตระหนัก
19. ข้อใดมีความหมายต่างไปจากพวก
 ก. บริภาษ
 ข. ประพาส
 ค. ประภาษ
 ง. สัมภาษณ์
20. ข้อใดใช้ตัวสะกดต่างไปจากพวก
 ก. ประกาศ
 ข. วาสนา
 ค. ลักษณะ
 ง. เขษรฐา
21. ข้อใดใช้ตัวสะกดต่างไปจากพวก
 ก. เขษรฐา - เพศ
 ข. ญาติ - ปราศรัย
 ค. ประภาษ - ประโยชน์
 ง. สังเกต - โอกาส
22. คำในข้อใดสะกดด้วยแม่กด ทั้งหมด
 ก. โรค เหตุ อัจฉริยะ
 ข. หุกระ สันนิษฐาน ประคิษฐ์
 ค. โทษ โจทย์ สวัสดิ์
 ง. พิเศษ เทรษฐ์ เมฆ

23. ข้อใดเป็นคำพ้องรูป

- ก. เหตุการณ์ - สงคราม
- ข. ผ้าชิ้น - หมดสั้น
- ค. สัตว์ป่า - สัตว์สวน
- ง. จอกแทน - หวงแทน

24. ข้อใดเป็นคำพ้องรูป

- ก. เพลาเย็น - เพลามือ
- ข. ข้าทาส - มีค่า
- ค. โวหาร - กล้าหาญ
- ง. ซ่อมแซม - ซ้อนซ่อม

25. "หมูสีขาวกินข้าวเร็ว" จากประโยคนี้อำไยเป็นคำแสดงกิริยาอาการ

- ก. กิน
- ข. เร็ว
- ค. ข้าว
- ง. สีขาว

26. ข้อใดแสดงกิริยาต่างไปจากพวก

- ก. สะบัด
- ข. ก็นรน
- ค. รุม
- ง. เหวี่ยง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 27 ถึงข้อ 28

"กล่องใส่คินสออันใหม่ของฉันหาย" มานีร้องเอะอะ เพื่อน ๆ ซึ่งทยอยเดินเข้ามาในห้องเรียนเข้าไปดูที่โต๊ะมานี ทุกคนเหงื่อไหลไคลย้อยเพราะเพิ่งเลิกเรียนพลศึกษา

27. กล่องใส่คินสอหายไปเมื่อไร

- ก. ตอนเช้า
- ข. ตอนพักกลางวัน
- ค. ก่อนเลิกเรียนพลศึกษา
- ง. ตอนเย็นเลิกเรียนแล้ว

28. มานีน่าจะเก็บกล่องใส่คินสอไว้ที่ใด

- ก. บนโต๊ะ
- ข. ใต้โต๊ะ
- ค. บนเก้าอี้
- ง. ในกระเป๋าหนังสือ

29. สิ่งเสียดสีชนิดใดที่นักเรียนคิดว่าบุคคลทั่วไปมีโอกาสติดได้ง่าย

- ก. บุหรี่
- ข. เหล้า
- ค. เฮโรอีน
- ง. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.

30. ความผิดในข้อใดถือว่าเป็นความผิดที่ร้ายแรง
- สมชาย ไม่ไหว้พระสงฆ์
 - สมพงษ์ ขโมยของเพื่อน
 - สมจิต ขับรถชนสุนัขตาย
 - สมบัติ เห็นคนทะเลาะกันแล้วไม่ห้าม
31. ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนหญิงคนที่เงินหาย 20 บาท นักเรียนจะทำอย่างไร
- บอกกับครูใหญ่
 - บอกครูประจำชั้น
 - ตะโกนบอกเพื่อนทุกคน
 - ขอคืนกระเป๋าเพื่อนทุกคน
32. ปิติ ชูเพื่อนคนที่ขโมยเงินของเขาให้เล่าความจริงให้ฟัง ถ้าปิตบังเขาจะนำเรื่องไปบอกกับใคร
- ครูกลม
 - ครูใหญ่
 - ตำรวจ
 - พ่อแม่เพื่อนที่เป็นขโมย
33. ใครเป็นคนบอกปิติว่า เพื่อนของเขาติดยาเสพติด
- ตำรวจ
 - ครูกลม
 - คนขายลูกกวาด
 - สาธารณสุขอำเภอ
34. ลักษณะของลูกกวาดที่เพื่อนให้ปิตมีลักษณะแตกต่างจากลูกกวาดทั่วไปอย่างไร
- สีสวย
 - มีรสขม
 - เม็ดเล็กกว่า
 - มีรสอร่อยกว่า
35. นักเรียนคนที่ขโมยเงินปิติ รู้ตัวว่าติดยาเสพติดหรือไม่
- รู้ เพราะร่างกายหอบผอมผิวกดำ
 - รู้ เพราะคนขายลูกกวาดบอก
 - ไม่รู้ เพราะเขาคิดว่าเขากินลูกกวาดไม่ได้กินยาเสพติด
 - ไม่รู้ เพราะเขาไม่เข้าใจอาการของคนที่ติดยาเสพติด
36. ข้อใดเป็นอาการที่เกิดจากการติดยาเสพติด
- ผอม
 - ซีดเขียว
 - เป็นฝีพอง
 - กระสับกระส่ายเมื่ออยากยา
37. นักเรียนคนที่ติดยาเสพติด ซื้อลูกกวาดจากที่ใด
- ร้านขายขนม
 - ร้านขายเสื้อยืด
 - ร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป
 - ร้านขายของเบ็ดเตล็ด

38. ถ้าปิติไปซื้อลูกกวาดคนเคียว นักเรียนคิดว่า
เจ้าของร้านจะขายให้หรือไม่
ก. ขาย เพราะอยากได้เงิน
ข. ขาย เพราะปิติให้ราคาคดี
ค. ไม่ขาย เพราะปิตียังเป็นเด็ก
ง. ไม่ขาย เพราะปิติไม่รู้รหัส
39. ข้อใดมีความหมายตรงกับคำว่า พิสดาร
ก. แปลก
ข. งงงัน
ค. คั่นแต้น
ง. ประหลาดใจ
40. ข้อความใดมีความหมายต่างจากคำอื่น
ก. จุ่มจุ่ม
ข. จู๋โจม
ค. เทลิด
ง. พรวกพราก
42. คำใด ไม่ใช่ คำที่สะกดด้วยแม่กก
ก. กริช
ข. โทษ
ค. เมฆ
ง. มิตร
43. คำใด ไม่ได้ สะกดด้วยแม่กก
ก. คาบส
ข. มณฑป
ค. มหัทธรรย์
ง. โบสถ์
44. กรรณมลเคินเข้ามา ห้องเรียน
ตรงที่วันไว้กวระเคิมคำใด
ก. ใน
ข. ที่
ค. บน
ง. ยิง
45. ข้อใดใช้คำต่อระหว่างคำไม่ถูกต้อง
ก. เขาให้ของขวัญเพื่อเธอ
ข. สมุดของฉันทมด
ค. คนแปลกหน้าเคินมาที่โรงเรียน
ง. แม่ให้เงินมาสำหรับซื้อของ
- คำชี้แจง ใช้ตัวเลือกต่อไปนี้
ตอบคำถามข้อ 46 - 48
ก. ประโยคคำถาม
ข. ประโยคบอกเล่า
ค. ประโยคมีคำเชื่อม
ง. ประโยคคำสั่ง

46. เธอต้องทำให้เสร็จภายใน 30 นาที
47. ฉันเรียน แต่เธอเล่น
48. ตำรวจจับคนร้ายไปแล้ว
49. ในการเขียนจดหมายควรเขียนสิ่งใดเป็นอันดับแรก
- ก. สถานที่เขียน
 - ข. วัน เดือน ปี ที่เขียน
 - ค. คำขึ้นต้น
 - ง. ข้อความ
50. ข้อความใดต่อไปนี้ เป็น "คำขวัญ"
- ก. ช็อกกินไม่หมด คดกินไม่นาน
 - ข. ใจกว้างราวกับแม่น้ำ
 - ค. อนาคตจะสดใส ถ้าหลักให้ไกลยาเสพติด
 - ง. มั่นใจเมื่อใช้ สุขใจเมื่อใกล้ชิด

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นางสุภาพร (สุวรรณนิตย์) จิตรเอื้อตระกูล
วัน เดือน ปี เกิด	1 ธันวาคม 2502
สถานที่เกิด	อ.ตากสิน จ.นครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	163 หมู่ 13 ต.ห้วยกรด อ.สรรคบุรี จ.ชัยนาท 17140
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนชุมชนวัดมาศการาม อ.สรรคบุรี จ.ชัยนาท
ประวัติการศึกษา	2519 มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนบ้านหมี่วิทยา 2521 ป.กศ. จากวิทยาลัยครูนครสวรรค์ 2526 กศ.บ. ภาษาไทย จาก มศว ประสานมิตร 2532 กศ.ม. ภาษาไทย จาก มศว ประสานมิตร